

Μηνιαία μαθητική εφημερίδα
των μαθητών των Ε' και ΣΤ' τάξεων
του Δημοτικού Σχολείου Ριζού
Τηλέφωνο Σχολείου 2381071209
dim-rizou.pel.sch.gr
e-mail: mail@dim-rizou.pel.sch.gr

Έτος 13^ο
Ιανουάριος 2009
Αριθμός Φύλλου 104
Ευρώ 1

Μαθητικός Λόγος

2008: ΕΠΑΙΝΟΣ από το Ίδρυμα Μπότση, για την 11ετή συνεχή έκδοση και την ποικιλία της ύλης μας

Η ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΘΕΣΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ

Στην εποχή μας ο τρόπος ζωής που κάνουμε επιβαρύνει συνεχώς το περιβάλλον που ζούμε και αναπνέουμε. Μάλιστα η έκταση του κακού που προξενεί αυτή η συμπεριφορά μας είναι τεράστια και ο αντίκτυπος άρχισε ήδη να διαφαίνεται με την εκδίκηση της φύσης. Μολυσμένα νερά, ολιγόστευση του πόσιμου νερού, ακραία καιρικά φαινόμενα, το φαινόμενο του θερμοκηπίου, μολυσμένη ατμόσφαιρα, σκόρπια απορρίμματα που αποτελούν βασική πηγή μόλυνσεων, είναι μερικά από τα προβλήματα που καλούμαστε να αντιμετωπίσουμε άμεσα, για να μην καταστεί η ζημία της φύσης μη αναστρέψιμη.

(Η συνέχεια στη σελίδα 17)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΕΛ. 2: Θεοφάνεια – Ο αγιασμός, ο παπάς και οι καλικάντζαροι **ΣΕΛ. 3:** Έθιμα **ΣΕΛ. 4:** Κοπή της Βασιλόπιτας **ΣΕΛ. 5:** 14 Γενάρη η Πρωτοχρονιά των Παλαιοημερολογιτών **ΣΕΛ. 6:** 26 Ιανουαρίου, η Πρωτοχρονιά των Κινέζων **ΣΕΛ. 7:** Θρησκείες (Χριστιανισμός – Ιουδαϊσμός) **ΣΕΛ. 8:** Ο αρχαίος πολιτισμός των Αιγυπτίων **ΣΕΛ. 9:** Βαβυλώνιοι – Το κунήγι στην αρχαία Ελλάδα **ΣΕΛ. 10 – 14:** Οι δραστηριότητες του σχολείου μας **ΣΕΛ. 15:** Οι επιστήμονες που ασχολούνται με τη Γη – Οι εφευρέσεις που άλλαξαν τη ζωή μας – Ενέργεια από τους ωκεανούς **ΣΕΛ. 16:** Σεισμός **ΣΕΛ. 17:** Η ανακύκλωση είναι υπόθεση όλων μας **ΣΕΛ. 19:** Τα σκουπίδια μας μιλάνε – Περιβαλλοντολογικά προβλήματα – Τι κερδίζουμε με την ανακύκλωση **ΣΕΛ. 19:** Πώς φτιάχνεται το χαρτί **ΣΕΛ. 20:** Φρούτα και λαχανικά – Τα μικρόβια – Πότε εμφανίστηκε το Ποδόσφαιρο – Συνέντευξη από τον κ. Κελασίδη Γιάννη, πρόεδρο της Δόξας Ριζού **ΣΕΛ. 21:** Μικρασιατική καταστροφή **ΣΕΛ. 22:** Λέω ευχαριστώ – Γιατί το λέμε; **23 – 24:** Διασκεδάστε μαθαίνοντας

ΘΕΟΦΑΝΕΙΑ

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος (την Τρίτη 6 Ιανουαρίου) γιορτάσαμε την γιορτή των Θεοφανείων. Από το πρωί χτυπούσαν χαρμόσυνα οι καμπάνες και οι χριστιανοί πήγαν στην εκκλησία, για να προσκυνήσουν το Χριστό, να προσευχηθούν, αλλά το σημαντικότερο να φωτιστούν και οι ίδιοι. Όλοι κρατούσαν και από ένα ποτήρι, για να πάρουν από λίγο αγιασμό μαζί τους, για να το πιούνε αλλά και για να αγιάσουνε τα σπίτια και τα χωράφια τους. Όταν τελείωσε η λειτουργία, τότε όλοι οι χριστιανοί βγήκαν από την εκκλησία και ακολούθησαν τον ιερέα που κατευθύνθηκε προς το ποτάμι όπου εκεί πήγε για να αγιάσει τα νερά αλλά και για να ρίξει το σταυρό. Γύρω από το ποτάμι συγκεντρώθηκαν οι πιστοί. Μόλις ο ιερέας

έψαλε το «εν Ιορδάνη βαπτιζομένου σου Κύριε ...», έριξε το σταυρό στο ποτάμι και βούτηξε ο Ηλίας ο Κερμανίδης (που ήτανε και ο μοναδικός που βούτηξε) και έπιασε το σταυρό. Τον φίλησε, τον πήγε στον παπα – Γιάννη και εκείνος του έδωσε σαν δώρο ένα χρυσό σταυρό. Στη συνέχεια έβαλαν το σταυρό πάνω σε ένα δίσκο και η επιτροπή της εκκλησίας γύρισε από σπίτι σε σπίτι για να προσκυνήσουν οι χριστιανοί.

Κελεσίδης Αντώνης, Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

Ο ΑΓΙΑΣΜΟΣ, Ο ΠΑΠΑΣ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΙΚΑΝΤΖΑΡΟΙ

Επειδή από τα Χριστούγεννα μέχρι τα Φώτα ο Χριστός είναι ακόμα αβάφτιστος, είναι και τα νερά αβάφτιστα. Έτσι βρίσκουν ευκαιρία οι καλικάντζαροι ν' αλωνίζουν τον κόσμο και να τον ταλαιπωρούν.

Οι καλικάντζαροι, όπως λέει η ελληνική παράδοση, ζουν κάτω από τη γη και προσπαθούν να κόψουν το δέντρο που τη βαστάει. Κρατούν στα χέρια τους πριόνια, τσεκούρια, μπαλτάδες, κι όλη μέρα δουλεύουν με την ελπίδα ότι το δέντρο θα πέσει. Πολλές φορές ροκανίζουν το δέντρο και με τα δόντια τους.

Όπου να κατορθώσουν να το κόψουν, έχουν έρθει τα Χριστούγεννα. Τότε οι καλικάντζαροι βγαίνουν στον επάνω κόσμο, μέχρι τα Φώτα.

Μόλις ο παπάς αγιάζει τα νερά ανήμερα τα Φώτα, τα καλικαντζαράκια τρέχουν

σαν τρελά να εξαφανιστούν, γιατί φοβούνται τον αγιασμό και κρύβονται πάλι στα βάθη της γης.

Εκεί βρίσκουν το δέντρο που δεν έχει κοπεί, κι αρχίζουν πάλι την προσπάθεια μέχρι τα επόμενα Χριστούγεννα.

Οι αταξίες τους είναι σαν παραμύθι. Αόρατοι, χωρίς να τους βλέπουν οι άνθρωποι, κάνουν χίλιες δύο ζαβολιές. Ρίχνουν αλάτι στη γλυκιά ζύμη που οι νοικοκυρές ετοιμάζουν για τα μελομακάρονα. Ρίχνουν ζάχαρη μέσα στο φαγητό. Παίρνουν τα παπούτσια και τα ρούχα και τα κρύβουν.

Στα χωριά υπάρχουν μερικά έθιμα, για να μην πλησιάζουν τα καλικαντζαράκια. Τους ρίχνουν τηγανίτες να φάνε, για να χορτάσουν και να μην πλησιάσουν. Άλλοι καίνε ένα παπούτσι έξω από το σπίτι και τα καλικαντζαράκια φοβούνται και δεν μπαίνουν.

Τέλος φεύγουν με τον αγιασμό του παπά ανήμερα τα Φώτα.

Γρηγοριάδης Γιώργος (ΣΤ΄ Τάξη)

ΕΘΙΜΑ

ΣΤΟΝ ΚΡΥΟΝΕΡΙΤΗ ΙΣΤΙΑΙΑΣ

Την παραμονή των Φώτων γύριζαν τα σπίτια και τραγουδούσαν μεγάλοι άντρες και γέροι. Τραγουδάγαν όλη την ημέρα και πήγαιναν ακόμα και σ' άλλα χωριά. Σε κάθε σπίτι που πήγαιναν, ανάλογα την περίπτωση, έλεγαν στο τραγούδι και τα κατάλληλα λόγια.

Στο σπίτι όπου είχε κοπέλα της παντρειάς έλεγαν:

Μια γερακίνα πλουμιστή
με τα εννέα κουδούνια
τρία χρυσά – τρία αργυρά
τρία μαλαματένια!.....
Τα τρία πάνε και έρχονται

συμπεθεριό να κάνουν
από κατακαλή γενιά
κι από καλούς ανθρώπους.

Για κάποιον γραμματιζούμενο του χωριού :

Γραμματικέ και ρητικέ
που γράφεις και αναγνώνεις
κι απ' το πολύ το γράψιμο
τρεμλιάζαν τα χέρια σ'
κι έχυσες το μελάνι.
Και λέρωσες τα ρούχα σου
τα λιανομεταξένια.
Ψιλή φωνίτσα έριξι
όσο και αν εμπορούσι:
- Ποια είν' άξια και αγλήγορη
τα ρούχα μου να πλύνει;
Κι η κορ' απ' ούχει τον καημό
Αυτή απουλουϊέτι.

Τόσο γρήγορα τα συνταίριαζε ο λαός τότε τα τραγούδια, που κάποτε, μια παρέα, που βρέθηκε σε ένα σπίτι όπου μέσα κοιλοπονούσε να γεννήσει μια ετοιμόγεννη γυναίκα, χωρίς να χάσει καιρό ο ειδικός της παρέας, σκάρωσε τα παρακάτω λόγια και τα τραγούδησαν:

Μα συ κυρά μ' κοιλουπουνάς
και γω στέκου στην πόρτα σ'
αυτό το νεογέννητου
αυτό το νιο βλαστάρι
Θε' μου να γένει βασιλιάς!..
Θε' μου να γένει ρήγας!...

Ο νοικοκύρης ενθουσιάστηκε τόσο από τα λόγια του τραγουδιού, που έδωσε στην παρέα πολύ μεγάλο φιλοδώρημα.

* * *

ΣΤΟΥΣ ΓΙΑΝΝΗΔΕΣ

Τα Φώτα το βράδυ, αργά τη νύχτα, τραγούδαγαν τους Γιάννηδες. Μεγάλοι άντρες, ακόμα και παντρεμένοι και γέροι, κάναν αυτήν την δουλειά. Εκτός που το διασκεδάζαν όλη νύχτα σχεδόν, πίνοντας και τραγουδώντας, μάζευαν πολλά λεφτά και φαγώσιμα, όπως λουκάνικα, σύκα, καρύδια και γλυκά.

Ήταν δυο τρεις ειδικοί στο κάθε χωριό που κάναν τους αρχηγούς. Από μέρες πιο μπροστά έβρισκαν τους πιο καλλίφωνους του χωριού ή ακόμα, αν είχαν, έπαιρναν και κανένα όργανο μαζί. Η κάθε παρέα τραγουδιστών αποτελούνταν το λιγότερο από έξι επτά νοματαίους. Αυτοί κάναν και πρόβες από μέρες πρωύτερα, έτσι, για να συναγωνιστούν τις άλλες τυχόν παρέες.

Σαν έφτανε λοιπόν το βράδυ των Φώτων, συγκεντρωνόταν στο σπίτι του αρχηγού ή σε κανέναν καφενέ και έπιναν από κανά δυο ρακιά, έτσι, για να τους έρθει το κέφι. Ύστερα τους έλεγε ο αρχηγός τα ονόματα των Γιάννηδων και τι στιχάκια θα τραγουδούσαν στον καθένα ανάλογα με τα έχει τα, το αξίωμα και την περιποίηση που θα τους έκανε. Από κει, έπαιρναν με τη σειρά τις πόρτες των Γιάννηδων.

Απόγιάζε το χωριό από τις φωνές όλη νύχτα!... Άλλες καλές και όμορφες και άλλες ασυνάρτητες και γαϊδουρινές!...

Άς τουν πολυχρονίσουμι

Κι τούτον του Γιαννάκη!...

Κι έβγαينه η νοικοκυρά ανοίγοντας διάπλατα την πόρτα, με τα χέρια γιόματα πιοτά, φιλοδωρήματα και λεφτά!... Κι η παρέα δυνάμωνε τις φωνές, ιδίως σαν η κυρά του σπιτιού ήταν όμορφη:

Να ζήσει χρόνους ικατό
κι μέρες σαν τουν άμμου
κι συ να τουν ιχαίρισι,
πιντούμορφη κυρα μου.

Κι έπαιρναν τα φιλοδωρήματα, έπιναν κι έτρωγαν από το δίσκο μεζέ λουκάνικο και κρασί κοκκινέλι κι εύχονταν στην κυρά χίλιες ευχές ή και στον νοικοκύρη, αν ήταν εκεί. Κι ύστερα προχώραγαν στην άλλη γειτονιά όπου ο Γιάννης ήταν πλούσιος πολύ και περίμεναν μεγαλύτερο μαπαχίσισι και σερβιρίσματα, κ' είχαν στιχάκια για κείνον ιδιαίτερα:

Αφέντη μ' αφεντάκη μου,
πέντι φουρές αφέντη
πέντι φουρές αφέντιψις,
κι πάλι αφέντης είσι.
Δεν σ' ούπριπι, δε σ' ούμοιαζι
σ' αυτήν την παλιουχώρα,
μουν' σ' ούπριπι κι σ' ούμοιαζι,
σι μια κινούργια χώρα,
να διρμουνίζεις τα φλουριά,
να κουσκινίζεις τ' άσπρα
κι απού τα κουσκινίδια σου
κερνάς κι εμάς καμπόσα,
κέρνα τ' αφέντη μ', κέρνατα,
κι μη να τα λυπάσι.

Κι η πλούσια κυρά άνοιγε την πόρτα και τους καλούσε στη μεγάλη καμάρα του σπιτιού και τους τραπέζωνε και τους κερνούσε συνέχεια και κείνοι έπαιρναν θάρρος πλειότερο και δυνάμωναν τις φωνές και τα χτυπήματα του νταουλιού. Τραγούδαγαν ακόμα κι άλλα τραγούδια τσάμικα και του τραπεζιού. Στο τέλος ο προύχοντας ή η γυναίκα του τους έδινε λεφτά και τους έριχνε λουκάνικα στα ταγάρια τους και άλλα πολλά.

Όταν τον πρόεδρο του χωριού ή τον πάρεδρο τον έλεγαν Γιάννη, εκεί γίνονταν το κακό το συναπάντι, που λένε. Μπορούσε να σμιζουμε εκεί και οι δύο παρέες μαζί, που ξεσήκωναν κι αποθαμένους ακόμα από τις φωνές και τα τραγούδια τους:

Χρυσή καντήλα κρέμιτι,
ψηλά απ' τα ουράνια,
δίχους αλ' σίδες κρέμιτι,
δίχους βουρια κουνιέται,
δίχους λαμπάδης κι κιριά,
φέγγει τουν κόσμου ούλου,
φέγγει και του προέδρου μας,
τα γιουρτινά να βάνει.

Και καμάρωνει η προεδρίνα φορώντας τα καλά της χρυσοκέντητα σεγκούνια, κι άναβε όλες τις

λάμπες και τα λυχνάρια που είχε, για να φέξει πλειότερο το σπίτι. Κι άνοιγε την πόρτα διάπλατα και μπαινόβγαине συνέχεια σαν την αναμέλα την αρσενικιά που δεν έχει ησυχία!.. Κι ο πρόεδρος καμάρωνε κι αυτός στρίβοντας συνέχεια το μουστάκι του και χαρτζιλίκωνε το κατά δύναμη περισσότερο τις παρέες, έτσι, για να μη φαίνεται τσιγκούνης .

Μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες βάσταγε αυτό το πανηγύρι των Γιάννηδων. Σε κανένα σπίτι ως εκείνη

την ώρα, γιορτάσιμο και μη, δεν μπορούσαν να ησυχάσουν και να κοιμηθουν με κείνον τον χαλασμό που γίνονταν σ' όλες τις γειτονιές απ' άκρη σ' άκρη στο χωριό. Δεν έγνοιαζε όμως κανέναν αυτό, γιατί η ημέρα που ξημέρωνε ήταν τα' Αϊγιαννιού, μεγάλη σκόλη και κανένας δε θα δούλευε: ακόμα κι αν ο καιρός ήταν καλός.

Ανδρεάδου Βερόνικα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΚΟΠΗ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑΣ

Την Παρασκευή 9 Γενάρη έγινε η κοπή της Βασιλόπιτας από όλες τις τάξεις του Δημοτικού σχολείου, από το Νηπιαγωγείο αλλά και από του δασκάλους και τη νηπιαγωγό. Οι τυχεροί που κέρδισαν το νόμισμα και μαζί ένα βιβλίο σαν δώρο ήταν:

Από το νηπιαγωγείο, ο Γιώργος Παπουτσής, από την Α΄ τάξη η Αναστασία Τσαγιαννίδου, από τη Β΄ τάξη ο Απόστολος Παπαθεοδώρου, από τη Γ΄ τάξη ο Βασίλης Κελεσίδης,

από τη Δ΄ τάξη η Ειρήνη Φαντίδου, από την Ε΄ τάξη η Βούλα Καραμπουγιούκη, από τη ΣΤ΄ τάξη η Δήμητρα Φαντίδου, από το Ολοήμερο ο Κωνσταντίνος Δημητριάδης και από τους δασκάλους ο Κυριάκος Χατζηβασιλειάδης.

Οι βασιλόπιτες και τα δώρα ήταν προσφορά του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων του Σχολείου μας.

14 ΓΕΝΑΡΗ Η ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΤΩΝ ΠΑΛΑΙΟΗΜΕΡΟΛΟΓΙΤΩΝ

Στις 14 Γενάρη ήταν η Πρωτοχρονιά των Παλαιοημερολογιτών. Τι είναι όμως οι Παλαιοημερολογίτες;

Παλαιοημερολογίτες ονομάζονται διάφορες ομάδες Ορθόδοξων Χριστιανών (οι περισσότερες από τις οποίες αυτοαποκαλούνται *Γνήσιοι Ορθόδοξοι Χριστιανοί, ΓΟΧ*), οι οποίοι αποσχίσθηκαν από την επίσημη ορθόδοξη Εκκλησία της Ελλάδος το 1924, όταν η τελευταία αναθεώρησε το Ιουλιανό ημερολόγιο, ώστε να συμπίπτει με το νέο, Γρηγοριανό ημερολόγιο, που είχε υιοθετήσει η πολιτεία. Οι Παλαιοημερολογίτες θεώρησαν την αλλαγή του ημερολογίου ως πρώτο βήμα για την υποταγή των ορθοδόξων στον Πάπα και ότι η επίσημη εκκλησία υπέπεσε στην αίρεση του οικουμενισμού, απομακρύνθηκαν από αυτήν και διατηρούν το Ιουλιανό ημερολόγιο στην παλαιά του μορφή. Το ημερολόγιο που ακολουθούν οι παλαιοημερολογίτες υπολείπεται από το διεθνές ημερολόγιο κατά 13 ημέρες.

Ιστορία: Πώς δημιουργήθηκαν οι ομάδες παλαιοημερολογιτών

Το αναθεωρημένο Ιουλιανό ημερολόγιο καθιερώθηκε από την Εκκλησία της Ελλάδος στις 23 Μαρτίου 1924. Ο λόγος ήταν ότι έναν

χρόνο πριν είχε καθιερώσει η πολιτεία το γρηγοριανό ημερολόγιο, με αποτέλεσμα το κοσμικό και το εκκλησιαστικό ημερολόγιο να αποκλίνουν μεταξύ τους. Η απόκλιση φάνηκε ως πρόβλημα την 25η Μαρτίου 1923, όταν εορτάστηκαν χωριστά η επέτειος της Επανάστασης του 1821 και ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου. Έτσι η Εκκλησία αποφάσισε τη διόρθωση του εκκλησιαστικού ημερολογίου, έτσι ώστε να συμπίπτει με το κοσμικό.

Ομάδα κληρικών και λαϊκών αντέδρασαν στην εισαγωγή του νέου ημερολογίου, την οποία θεώρησαν προδοσία της ορθόδοξης παράδοσης, και αρνήθηκαν να το ακολουθήσουν εμμένοντας στο «πάτριο ημερολόγιο». Θεώρησαν ότι η αλλαγή ημερολογίου ήταν αντίθετη με τους Ιερούς Κανόνες της Ορθόδοξης Εκκλησίας και προϊόν της αίρεσης του οικουμενισμού. Κατ' αυτούς πραγματικό κίνητρο για την αλλαγή του ημερολογίου ήταν η χρονική σύμπτωση των θρησκευτικών εορτών καθολικών και ορθοδόξων ως πρώτο βήμα για την ένωση των εκκλησιών και την υποταγή όλων στον Πάπα. Για αυτούς η Εκκλησία της Ελλάδος, το Οικουμενικό Πατριαρχείο και όλες οι άλλες Εκκλησίες που ακολούθησαν το νέο ημερολόγιο

υπέπεσαν σε αίρεση. Αιρετικές όμως θεώρησαν και όλες τις άλλες Εκκλησίες που ήταν σε κοινωνία με αυτές, όλες δηλαδή τις επίσημες ορθόδοξες εκκλησίες του κόσμου, ανεξάρτητα από το αν είχαν μεταρρυθμίσει το ημερολόγιό τους ή όχι. Στην αρχή η ομάδα αυτή είχε μόνο πρεσβυτέρους χωρίς κανέναν επίσκοπο επικεφαλής. Αυτό τους δημιουργούσε πρόβλημα, γιατί σύμφωνα με τους Ιερούς Κανόνες δεν υφίσταται εκκλησία χωρίς επίσκοπο αλλά και γιατί μόνο επίσκοπος μπορεί να χειροτονήσει νέους πρεσβύτερους.

Στις 26 Μαρτίου 1935, έντεκα χρόνια μετά την εισαγωγή του νέου ημερολογίου, τέθηκαν επικεφαλής των Παλαιοημερολογιτών τρεις μητροπολίτες της Εκκλησίας της Ελλάδος, ο πρώην Φλωρίνης Χρυσόστομος Καβουρίδης, ο Δημητριάδος Γερμανός Μαυρομάτης και ο Ζακύνθου Χρυσόστομος Δημητρίου, οι οποίοι με δήλωσή τους προς την Ιερά Σύνοδο διέκοπταν κοινωνία με αυτήν και τους λοιπούς Μητροπολίτες. Αξίζει να σημειωθεί ότι στο

μεσοδιάστημα των έντεκα χρόνων οι τρεις μητροπολίτες αυτοί είχαν προσυπογράψει και οι ίδιοι την απόφαση της Ιεράς Συνόδου για την αλλαγή του ημερολογίου και ως μέλη επισκοπικών δικαστηρίων είχαν δικάσει και καταδικάσει παλαιοημερολογίτες κληρικούς «*επί φατρία και τυρεία και απειθεία προς τας αποφάσεις της Εκκλησίας περί Ημερολογίου*». Οι μητροπολίτες καθαιρέθηκαν από την Ιερά Σύνοδο της Εκκλησίας της Ελλάδος και έκαναν δική τους Σύνοδο του «Πατρίου ημερολογίου» χειροτονώντας άλλους τέσσερις επισκόπους, μεταξύ των οποίων και τον Επίσκοπο Βρεσθένης Ματθαίο Καρπαθάκη, μετέπειτα ηγετικό στέλεχος μερίδας των Παλαιοημερολογιτών. Η απόσχιση συνοδεύτηκε από πολλές ταραχές με ανάμιξη και της αστυνομίας, από συμπλοκές και θύματα. Έκτοτε έχουν διασπαστεί κατ' επανάληψη περαιτέρω και σήμερα υπάρχουν διάφορες σύνοδοι «ΓΟΧ» με δικούς τους μητροπολίτες και κληρικούς που δεν αναγνωρίζουν η μια την άλλη.

Ηλιάδου Βαρβάρα, Καρυπίδου Ελένη, Ταρπάνης Γιάννης (ΣΤ΄ Τάξη)

26 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – Η ΚΙΝΕΖΙΚΗ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ

Το Κινεζικό Ημερολόγιο είναι κατά πολύ παλαιότερο του Ιουλιανού που χρησιμοποιούμε σήμερα.

Οι Κινέζοι καθορίζουν την αλλαγή του χρόνου με βάση ένα πατροπαράδοτο ηλιακό, σεληνιακό ημερολόγιο. Η πρώτη μέρα του χρόνου δεν είναι σταθερή, αλλά κυμαίνεται μεταξύ Ιανουαρίου και Φεβρουαρίου. Η αρχή του κινεζικού έτους καθορίζεται από το δεύτερο νέο φεγγάρι μετά από τη χειμερινή ισημερία. Είναι βασισμένο αυστηρά στις αστρονομικές παρατηρήσεις του Ήλιου, Φεγγαριού και

αστεριών. Λόγω της επιστημονικής και μαθηματικής φύσης του, μπορούμε εύκολα και με ακρίβεια να υπολογίσουμε τον χρόνο για χιλιάδες έτη.

Η αργία της Πρωτοχρονιάς διαρκεί τρεις μέρες και οι εορτασμοί δεκαπέντε. Σε όποιο σημείο του πλανήτη και αν βρίσκονται οι Κινέζοι, γιορτάζουν αυτή τη μέρα, με ιδιαίτερο ενθουσιασμό και πολλά... φανάρια. Χιλιάδες φανάρια «σηκώνονται», για να φωτίσουν το δρόμο, ώστε ο Νέος χρόνος να μην σκοντάψει καθώς θα μπαίνει!

Σε ημέρες το κανονικό δίσεκτο έτος διαρκεί από 353 μέχρι 355 μέρες. Το δίσεκτο διαρκεί από 383 μέχρι 385 μέρες. Η Πρωτοχρονιά το 2005 γιορτάστηκε στις 9 Φεβρουαρίου (έτος 4703 ή έτος του πετεινού). Το 2006 στις 29 Ιανουαρίου (έτος του σκύλου). Το 2008 7 Φεβρουαρίου (έτος του ποντικού).

Οι Κινέζοι θα γιορτάσουν την δική τους Πρωτοχρονιά στις 26 Ιανουαρίου. Εισέρχονται στο 4706 και στο έτος του βοδιού.

Ανδρέαδου Βερόνικα, Φαντίδου Δήμητρα, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Οι δάσκαλοι και οι μαθητές του Δ. Σ. Ριζού ευχαριστούν θερμά τις κυρίες Σεμερτζίδου Στυλιανή, Κωστελίδου Ιουλία, Παπαδοπούλου Μαρία και Πλακίδα Κυριακή για την προσφορά στο Σχολείο μας 100 € από τα χρήματα που μάζεψαν ψάλλοντας τα κάλαντα την παραμονή των Χριστουγέννων. Τα χρήματα θα χρησιμοποιηθούν για ανάγκες του Σχολείου μας.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Ο Χριστιανισμός εμφανίστηκε πριν 2.000 χρόνια περίπου. Οι πιστοί του ονομάζονται Χριστιανοί.

Οι Χριστιανοί πιστεύουν στον Ιησού Χριστό. Ο Χριστός είναι ο θείος ιδρυτής του

Χριστιανισμού, γιος του Θεού και δεύτερο πρόσωπο της Αγίας Τριάδας.

Οι πιστοί του Χριστιανισμού πρέπει να εκκλησιάζονται και να προσεύχονται συχνά, να μεταλαμβάνουν, να μην αμαρτάνουν και γενικά να έχουν μία ομαλή και αρμονική ζωή.

Η σημαντικότερη γιορτή των Χριστιανών είναι τα Χριστούγεννα. Τα Χριστούγεννα είναι η γιορτή της γέννησης του Χριστού. Η γιορτή αυτή με τα σχετικά της έθιμα αρχίζει για τον ελληνικό λαό από την παραμονή. Πολύ πρωί βγαίνουν στους δρόμους τα παιδιά και λένε τα κάλαντα. Η γιορτή της γέννησης γινόταν κατά τους πρώτους Χριστιανικούς αιώνες για την γιορτή της βάφτισης, με την κοινή ονομασία Θεοφάνια (τον Ιανουάριο). Χωρίστηκε από αυτή κατά το 4^ο αιώνα και ορίστηκε ως ημέρα γέννησης του Ιησού η 25^η του Δεκεμβρίου.

Γενικά ο Χριστιανισμός είναι μία από τις πιο ζακουστές θρησκείες.

**Γρηγοριάδης Γιώργος, Καρυπίδου Ελένη,
Σιδηροπούλου Βάσω, Ταρπάνης Γιάννης
(ΣΤ΄ Τάξη)**

* * *

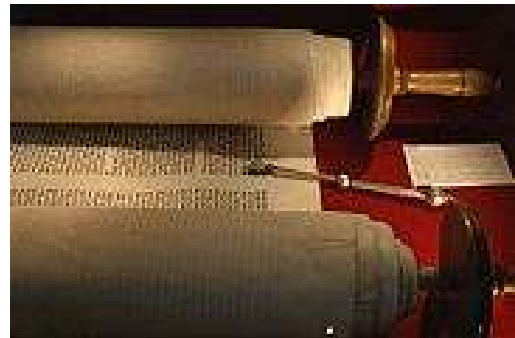
ΙΟΥΔΑΪΣΜΟΣ

Ο Ιουδαϊσμός αναπτύχθηκε πριν από 4.000 χρόνια από τους Εβραίους και τον Αβραάμ. Οι

ΘΡΗΣΚΕΙΕΣ

πιστοί αυτής της θρησκείας ονομάζονται Ιουδαίοι.

Οι οπαδοί του Ιουδαϊσμού πρέπει να τηρούν τις 10 εντολές και έχουν αναλάβει καθήκοντα απέναντι στους ανθρώπους και τους Θεούς. Αυτές περιλαμβάνονται σε δύο ρήτρες της «Τορά».

Έχουν προκαθορισμένες γιορτές που συνδυάζονται με το ιστορικό παρελθόν των Ιουδαίων. Το Πάσχα συμβολίζει την έξοδο από την Αίγυπτο, η Πεντηκοστή την υπαγόρευση του Δωδεκάλογου στο Μωσή, η Σκηνοπηγία την περιπλάνησή τους στην Έρημο. Ακόμα υπάρχουν γιορτές νηστείας. Η εργασία απαγορεύεται το Σάββατο.

Ο Θεός είναι πνεύμα, ένα και μοναδικό, αιώνι, δημιουργός και εμπνευστής του κόσμου. Όλα όσα λένε οι προφήτες είναι αληθινά. Ο Μωσής είναι ο μεγαλύτερος προφήτης, στον οποίο ο Θεός έδωσε το νόμο. Αυτός γνωρίζει τις πράξεις των ανθρώπων, τιμωρεί όσους παραβαίνουν τις εντολές του και ανταμείβει όσους τις τηρούν. Ο Θεός θα στείλει το Μεσσία για να αναστήσει τους πεθαμένους. Η πιο σημαντική γιορτή τους είναι το Πάσχα (που στα εβραϊκά σημαίνει πέρασμα), γιορτάζεται την άνοιξη σε ανάμνηση της επιστροφής των Εβραίων στο Ισραήλ μετά την εξορία στην Αίγυπτο.

**Ηλιάδου Βαρβάρα, Παρασκευαΐδου
Λαζαρίνα, Σεμερτσίδου Χρυσούλα (ΣΤ΄ Τάξη)**

ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ**Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΤΩΝ
ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ**

«Δώρον του
Νείλου»

ονόμαζαν οι
αρχαίοι Έλληνες
την Αίγυπτο και
είχαν απόλυτο
δίκιο. Ο Νείλος,
που πηγάζει
σχεδόν από τον

Ισημερινό,
διασχίζει την
Αίγυπτο σε μία
απόσταση 1.000
χιλιομέτρων και

την μεταβάλλει σε αληθινό σιτοβολώνα. Ο Νείλος είναι η μόνη οδός επικοινωνίας για την Αίγυπτο. Πλήθος πλοίων τον διασχίζουν. Συνηθισμένοι στη ναυσιπλοΐα οι Αιγύπτιοι διακινδυνεύουν και ταξίδια στην ανοιχτή θάλασσα. Πλέουν προς τις ακτές της Παλαιστίνης, απ' όπου προμηθεύονται ξυλεία. Όμως τακτικά ο Νείλος πλημμυρίζει και τα νερά του κατακλύζουν τις γύρω περιοχές.

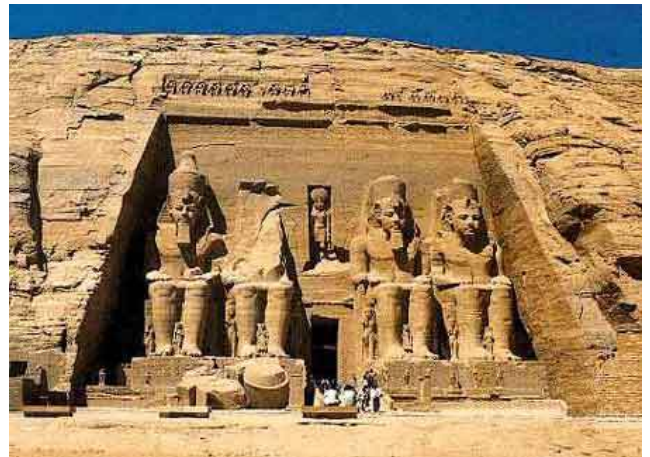
Η χλωρίδα και η πανίδα στις όχθες του Νείλου καλύπτουν απόλυτα τις ανάγκες των Αιγυπτίων. Στο δέλτα του ποταμού ψαρεύουν και το κυνήγι είναι άφθονο. Εκεί φυτρώνει σε αφθονία ο πάπυρος, τον οποίο χρησιμοποιούν, για να κατασκευάζουν πλοία, καλάθια, σχοινιά και, κυρίως, ένα είδος χαρτιού.

Η Αίγυπτος, από τις αρχές της Εποχής του Χαλκού, αποτελεί ένα ισχυρό ενιαίο κράτος, το πρώτο στην ιστορία. Οι ηγεμόνες του φέρουν τον τίτλο του Φαραώ. Η χώρα, διαδοχικά, γνωρίζει τρεις περιόδους ακμής, αυτή του Αρχαίου Βασιλείου, του Μέσου και του Νέου Βασιλείου. Κατά την περίοδο του Αρχαίου Βασιλείου (3000 – 2200 π.Χ.) το κράτος οργανώνεται. Κοντά στην πρωτεύουσα Μέμφιδα οι Φαραώ οικοδομούν γιγαντιαίους τάφους, τις πυραμίδες.

Κατά την περίοδο του Μέσου Βασιλείου (2050 – 1800 π.Χ.) η Αίγυπτος ακμάζει. Για να προστατευθούν από τις επιδρομές, οι Αιγύπτιοι οχυρώνουν τα σύνορα της χώρας. Η πρωτεύουσα μεταφέρεται στη Θήβα, στην Άνω Αίγυπτο. Κατά την περίοδο του Νέου Βασιλείου (1600-1100 π.Χ.) η Αίγυπτος ακολουθεί ιμπεριαλιστική πολιτική και επεκτείνεται προς τον νότο και την Ανατολή. Κοντά στη Θήβα οι

Φαραώ χτίζουν τους τάφους τους «στην κοιλάδα των βασιλέων» και οικοδομούν λαμπρούς ναούς, όπως του Καρνάκ, του Λούξορ και του Αμπού Σιμπέλ.

Ο Φαραώ θεωρείται γιος του υπέρτατου θεού των Αιγυπτίων, του Όσιρι. Είναι απόλυτος κυρίαρχος, διοικεί το στρατό και είναι ο ανώτατος θρησκευτικός αξιωματούχος. Ο Φαραώ για να κυβερνά χρησιμοποιεί πλήθος κρατικών υπαλλήλων. Οι χωρικοί αποτελούν τα εννέα δέκατα του αιγυπτιακού πληθυσμού και δεν είναι ιδιοκτήτες των κτημάτων που καλλιεργούν. Πληρώνουν στους κατόχους της γης (Φαραώ, κρατικούς υπαλλήλους, ιερατείο) βαρείς φόρους. Οι τεχνίτες ζουν στις πόλεις. Είναι ξυλουργοί, οικοδόμοι, σιδηρουργοί, επεξεργαστές μετάλλων, χρυσοχόοι, ξυλογλύπτες και λιθοξόοι. Στα ορυχεία της

ερήμου εργάζονται κυρίως αιχμάλωτοι πολέμου.

Η θρησκεία των Αιγυπτίων είναι πολυθεϊστική. Οι κυριότεροι από τους θεούς είναι ο Άμον Ρα, θεός του ήλιου, ο Όσιρις, θεός του ήλιου και της βλάστησης, και η Ίσις, θεά της γονιμότητας. Οι ναοί θεωρούνται οίκοι του θεού και οι ιερείς τελούν τα λατρευτικά τους καθήκοντα στο όνομα του Φαραώ. Οι Αιγύπτιοι πίστευαν στη μετά θάνατον ζωή, γι' αυτό φροντίζουν να ταριχεύουν τους νεκρούς (μούμιας).

Οι Αιγύπτιοι χρησιμοποιούν ένα είδος γραφής, τα **ιερογλυφικά**. Γράφουν επάνω σε πάπυρους, αλλά και οι τοίχοι των μνημείων είναι γεμάτοι από ιερογλυφικά κείμενα.

**Γριγοριάδης Γιώργος, Θεοδώρου Θανάσης,
Παπαδόπουλος Θεοδωρής,
Ταρπάνης Γιάννης, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄
Τάξη)**

* * *

BABYΛΩΝΙΟΙ

Στα τέλη της 3ης χιλιετίας π.Χ. εμφανίστηκε στη Μεσοποταμία και μάλιστα στην περιοχή Σενάαρ ένας λαός σημιτικής καταγωγής, οι Βαβυλώνιοι.

Στα 2060 π.Χ. ένας από τους φύλαρχους των Βαβυλωνίων, που τότε ακόμα ονομάζονταν Αμοριτες, κατόρθωσε να ιδρύσει ένα μικρό κρατίδιο και να θέσει τα θεμέλια μιας νέας πόλης της Μπαμπ - Ιλού (Βαβυλώνα), ιδρύοντας την πρώτη βαβυλωνιακή δυναστεία.

Ολόκληρη η χώρα ήταν πεδιάδα ελώδης, όπου η υγρασία και το θερμό κλίμα ευνοούσαν την βλάστηση. Η παχιά γη ευνοούσε την καλλιέργεια των δημητριακών. Το σιτάρι, που στην αρχή φύτευε μόνο του, είχε εκατονταπλάσια απόδοση από τη σπορά. Η πόλη αρδεύεται από τα δύο ποτάμια γι' αυτό ήταν πλούσια η βλάστηση.

Η νέα πόλη, που στολίστηκε με ναούς, ανάκτορα και άλλα κτίρια και περιτειχίστηκε μ' ένα χαμηλό τείχος, γρήγορα έγινε ένα σημαντικό κέντρο που συγκέντρωνε κατοίκους από όλα τα

σημεία της χώρας, που την είχε μεγαλώσει με τις κατακτήσεις του ο Σουμουαμπού ο πρώτος βασιλιάς της.

Ο Ευφράτης διέσχιζε την πόλη από Β. προς Ν, έχοντας και αυτός τείχη στη διαδρομή του,

ενώ τεράστιες σκάλες κλεισμένες με χάλκινες θύρες οδηγούσαν στον ποταμό. Οι προκουμαίες ήταν θαυμάσιες, κοσμούσαν δε αυτές οι κρεμαστοί κήποι της Βαβυλώνας. Στο μέσον της πόλης δεξαμενή δέχονταν το νερό του ποταμού που το αντλούσε με ισχυρές αντλίες. Από τα άλλα αρχιτεκτονικά έργα θαυμαζόταν ο ναός του Βάαλ. Ήταν η πυραμίδα τετραγωνική, πλευράς 216μ.

Στην πολύχρονη βασιλεία του ένδοξου Χαμουραμί οργανώθηκε η διοίκηση του κράτους πάνω σε νέες βάσεις και καθιερώθηκαν νέοι νόμοι, που λαξεύτηκαν πάνω σε μια μεγάλη στήλη από διορίτη, που βρέθηκε στα 1904 από το Μόργκαν και είναι γνωστή με το όνομα "**Κώδικας του Χαμουραμί**".

Η ακμή του Βαβυλωνιακού κράτους δε διατηρήθηκε στην εποχή των διαδόχων του Χαμουραμί. Τελευταία δόξα γνωρίζει το κράτος των Βαβυλωνίων στην εποχή του Ναβουχοδονόσορα. Το ανάκτορο του Ναβουχοδονόσορα, μέσα σε τριπλό τείχος 10 χμ. περιφέρειας, ήταν επίσης αρχιτεκτονικό μεγαλόγρημα.

Στη μακραίωνη ιστορία τους οι Βαβυλώνιοι ανέπτυξαν δικό τους πολιτισμό που τον μετάδωσαν στους κατακτητές τους, την τέχνη, τη γραφή και τη θρησκεία τους στους Ασσυρίους και τις μαθηματικές και αστρονομικές γνώσεις στους Πέρσες.

Εξαιρετική ήταν η επίδοσή τους στις τέχνες, στην αρχιτεκτονική, διακοσμητική και γλυπτική, στην υφαντική και την κεντητική επίσης και στις επιστήμες, αστρονομία, μαθηματικά και ιατρική. Πίστευαν στο δημιουργό θεό Βάαλ και στη θεά της γονιμότητας Ιστάρ (Αστάρτη) προς τιμή των οποίων έκτισαν μεγαλόπρεπους ναούς και έγραψαν θαυμάσιους ύμνους.

**Αθανασιάδου Κορίνα, Κεχαγιά Βερόνικα,
Σελίδου Στεφανία (ΣΤ' Τάξη)**

ΤΟ ΚΥΝΗΓΙ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Οι φίλοι του κυνηγιού, που ενδιαφέρονται να μάθουν την ιστορία του ωραίου και ψυχαγωγικού αυτού σπορ, δεν πρέπει να εκπλαγούν, όταν διαβάσουν σήμερα ότι το κυνήγι δεν ήταν ευχάριστη απασχόληση μόνο στα ομηρικά χρόνια. Ακόμα παλιότερα (2500 – 1000 π.Χ.) είχαν οργανώσει τελειότερα το κυνήγι με ειδικά όπλα και τεχνάσματα, με παγίδες και δίχτυα και με εξασκημένα ειδικά και εκλεκτά κυνηγετικά σκυλιά.

Η Κρήτη και η ηπειρωτική Ελλάδα ήταν δασώδεις και γεμάτες από μεγάλα θηράματα, αγριογούρουνα, ελάφια, αγριοκάτσικα και ζαρκάδια, λύκους και λιοντάρια. Για το κυνήγι αυτών των μεγάλων αγριμιών διοργάνωναν μεγάλες κυνηγετικές εκδρομές, στις οποίες έπαιρναν μέρος και οι γυναίκες, πάνω όμως σ' άρματα είτε σαν κυνηγοί, είτε σαν θεατές του κυνηγιού.

Πολύτιμα κυνηγετικά σκυλιά εκλεκτής ράτσας χρησιμοποιούσαν στην ηπειρωτική Ελλάδα και στην Κρήτη τη Β' π.Χ. χιλιετία.

Παπαδοπούλου Κατερίνα (Ε' Τάξη)

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Στις 22 Δεκεμβρίου 2008 κάναμε τη χριστουγεννιάτικη γιορτή. Το πρόγραμμα της γιορτής περιλάμβανε:

1. Ομιλία για τα Χριστούγεννα από τη Νηπιαγωγό

2. Τα τραγούδια «Νιφάδες» και Άγια Νύχτα»
3. Το θεατρικό «Το ξεχασμένο αγγελάκι» και
4. Κάλαντα και ευχές.

Α' ΚΑΙ Β' ΤΑΞΗ

Την Τρίτη 23 Δεκεμβρίου έγινε στο σχολείο μας η Χριστουγεννιάτικη γιορτή από τους μαθητές και τις μαθήτριες της Α' και Β' τάξης, οι οποίοι παρουσίασαν το σκετς «Η γέννηση του Χριστού» και τραγούδησαν χριστουγεννιάτικα τραγούδια.

Στη γιορτή συμμετείχαν και οι μαθητές Παύλος Ποτουρίδης (τρομπέτα) και Γιώργος Σεμερτσίδης (φλογέρα), οι οποίοι μας έπαιξαν το «Μικρό τυμπανιστή».

Στο τέλος της γιορτής όλα τα παιδιά ενθουσιάστηκαν, όταν ήρθε ο Άγιος Βασίλης από το Σύλλογο Γονέων και Κηδεμόνων και μοίρασε δώρα σε όλους τους μαθητές και τις μαθήτριες του σχολείου μας.

Ε΄ ΤΑΞΗ

Στα πλαίσια της Ευέλικτης Ζώνης η Ε΄ τάξη θέλει να στείλει ένα μήνυμα μέσα από την εργασία που κάνει, ότι η ζωή είναι ωραία, αλλά για να την κατακτήσεις, χρειάζεται θάρρος, τόλμη, αγώνας και προσπάθεια. Το θέμα της εργασίας μας είναι «**Πες καλημέρα στη ζωή κι ασ΄ την να πέσει χάμω**».

* * *

Η ζωή δεν είναι παιχνίδι. Είναι ένα δώρο Θεού που δεν την κάνουμε ό,τι θέλουμε. Παράδειγμα ο αθλητής πρέπει να τρέξει, για να κατακτήσει την 1^η θέση. Τα λάθη της ζωής πρέπει να τα σκεφτόμαστε και να μην τα ξανακάνουμε.

Σεμερτσίδης Γιώργος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Η ζωή είναι πολύ δύσκολη για να την κατακτήσεις και όποιος μπορέσει να επιβιώσει θα είναι πολύ τυχερός ή τυχερή. Η ζωή θέλει κόπο, θάρρος, αγώνα, προσπάθεια και αγάπη. Η ζωή θέλει επίσης θέληση για μάθηση. Πρέπει να αγαπάς, να εκτιμάς και να βοηθάς το συνάνθρωπό σου. Επίσης η ζωή χρειάζεται και συντροφιά, γι΄ αυτό πάντα πρέπει να προσπαθείς να αποκτήσεις φίλους.

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΩΡΑΙΑ!!!

ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΖΕΙΣ!!!

ΑΓΑΠΑ ΤΗ ΖΩΗ ΣΟΥ!!!

ΜΗΝ ΤΗΝ ΑΔΙΚΕΙΣ!!!

* * *

Πες καλημέρα στη ζωή
να σου φωνάξει «γεια σου»
και στο φεγγάρι το τρανό,
το όμορφο, το φωτεινό,
φεγγάρι όμορφο, τρανό,
για τη ζωή, τον ουρανό
και το Θεό και το Χριστό
και τον παράδεισο αυτό.
Και ο παράδεισος αυτός,

ο λαμπερός, ο φωτεινός,
που μέσα μου αντιλαλεί
και την καρδιά και τη ζωή.

Παπαδοπούλου Κατερίνα (Ε΄ Τάξη)

* * *

Η ζωή δε φτιάχνεται από έναν αλλά από πολλούς ανθρώπους, φίλους, συγγενείς. Πρέπει να σκεφτείς, πριν τη ζήσεις. Δεν εξαρτάται από άλλους, εκτός από εσένα. Ζήσε τη ζωή σου όπως θέλεις.

Παπαδόπουλος Στέφανος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Μια καλημέρα είναι η ζωή, πες την και ασ πέσει χάμω. Πες την και ασ πέσει χάμω. Αξίζει να την πεις, γιατί μια καλημέρα είναι η ζωή. Καθώς την καλημέρα λες, ολόκληρη η ζωή περνάει μπροστά από τα μάτια σου. Είναι τόσο λαμπερή και φωτεινή που δεν μπορείς να την αρνηθείς, γι΄ αυτό και δεν ξέρεις το μέλλον σου.

Η ζωή είναι καλημέρα.

Ζωή, ζωούλα μου γλυκιά

μια καλημέρα είσαι.

Καθώς τη λέω μονομιάς

μπροστά απ΄ τα μάτια μου περνάς.

* * *

Μια καλημέρα είναι η ζωή

και μόνο μια φορά τη ζεις.

Μια καλημέρα την αυγή

κι η ομορφιά της θα φανεί.

Καραμπουγιούκη Παρασκευή (Ε΄ Τάξη)

* * *

Πες καλημέρα στη ζωή, όπως και να ΄ναι αυτή
Είναι απαραίτητο, για πάντα πρέπει να πιστέψεις
σ΄ αυτή.

Η ζωγραφιά της είναι ο ήλιος της αυγής,

γι΄ αυτό είναι όμορφη η ζωή.

Σεμερτσίδης Γιώργος (Ε΄ Τάξη)MANTINADEΣ

Στο μάθημα της Γλώσσας η Ε΄ τάξη στην ενότητα «Οι φίλοι μας, οι φίλες μας» έγραψαν μαντινάδες. Οι μαντινάδες είναι δίστιχα με δεκαπεντασύλλαβους ομοιοκατάληκτους στίχους που φτιάχνουν αυθόρμητα οι Κρητικοί και σχολιάζουν κάτι που υπάρχει γύρω τους ή περιγράφουν αυτά που αισθάνονται. Περιέχουν πολλές τοπικές λέξεις (ιδιωματικές).

* * *

Έθιμο το ΄χω από παλιά μαχαίρι να χαρίζω

μόνο σ΄ ανθρώπους π΄ αγαπώ και που τσι
ξεχωρίζω.

* * *

Ήθελα μόνο μια φορά της θάλασσας να μοιάσω
για να μπορέσω ολόκληρη την Κρήτη ν΄

αγκαλιάσω.

* * *

Από την Κρήτη σαν φεύγεις μη δακρύσεις
πάντα στο νου να μελετάς ποια μέρα θα
γυρίσεις.

Παπαδόπουλος Χρήστος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Είμαι μαχαίρι κρητικό όπλο τιμής και ανδρείας
μα είμαι και ενθύμιο αληθινής φιλίας.

* * *

Είμαι ανδράκι δυνατό και τρώω το φαΐ μου
είμαι και πρώτος στον καβγά εγώ και η φωνή
μου.

Ποτουρίδης Παύλος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Λέει μου ο ήλιος κοίτα με πώς λάμπω και πώς
καίω.

Λιγότερο απ' τα μάτια τζι γυρίζω και του λέω.

Πουτακίδης Δημήτριος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Μην κυνηγάς λαγούς ψηλά, γιατί δεν τους
επιάνεις
καλύτερα να τραγουδάς τραγουδιστής εκάνεις.

* * *

Χτένιζε κοπελίτσα μου τα ολόξανθα μαλλιά σου,
να φέγγει περισσότερο η φτωχογειτονιά σου.

Τσιλιάκη Θωμά (Ε΄ Τάξη)

* * *

Γκαρδιά αγάπα να θωρείς και μες στην Κρήτη
να βραθείς.

Κιντύνους κι ό,τι άλλο δεις τράβα κουπί μη
φοβηθείς,

φίλους και φίλες σου αν δεις πάνε κοντά μην
ντραπείς,

κάνε φιλία δυνατή να μη χαλάσεις ούτε στιγμή.

ΚΑΛΛΙΣΤΩ

Η Καλλιστώ ήταν κόρη του Λυκάονα, βασιλιά της Αρκαδίας. Από μικρή είχε ορκιστεί στην Άρτεμη πως θα μείνει για πάντα παρθένα, αφιερωμένη στη θεά. Έτσι, πήγε να ζήσει μαζί της στο δάσος κυνηγώντας άγρια θηρία. Κάποτε την είδε ο Δίας και την ερωτεύτηκε. Για να την ξεγελάσει, πήρε τη μορφή της Άρτεμης και την ανάγκασε να ξαπλώσει μαζί του. Ο Δίας όμως ήξερε πως, αν το μάθαινε η Ήρα θα θύμωνε με την Καλλιστώ, γι' αυτό και την μεταμόρφωσε σε αρκούδα. Η Ήρα, όταν έμαθε τι είχε συμβεί, ζήτησε από την Άρτεμη να σκοτώσει με τα βέλη της την Καλλιστώ. Η Άρτεμη συμφώνησε να την σκοτώσει, γιατί δεν κράτησε τον όρκο της και έμεινε έγκυος. Ο Δίας όμως πρόλαβε και πήρε το μωρό και το έδωσε σε μια γυναίκα στην Αρκαδία να το μεγαλώσει. Το ονόμασε Αρκάδα. Αυτός έγινε αργότερα ο πρώτος βασιλιάς της Αρκαδίας. Την Καλλιστώ την έβαλε στον ουρανό και την ονόμασε Άρκτο.

Άλλοι λένε πως η ίδια η Ήρα μεταμόρφωσε την Καλλιστώ σε αρκούδα και μετά για χάρη της

Και κάνε κάτι φοβερό!!! Πάνε στην Κρήτη να σου μάθουν λυρικό.

Παπαδοπούλου Κατερίνα (Ε΄ Τάξη)

* * *

Εσύ που ξέρεις να ξεχνάς θέλω να μ' ορμηνέψεις
πώς να σε βγάλω απ' την καρδιά και απ' τις
κρυφές μου σκέψεις.

Παπαδόπουλος Στέφανος (Ε΄ Τάξη)

* * *

Όποιος στον ήλιο σ' αγαπώ, με χιόνι
ζωγραφίσει,
τότε αυτός θα σ' έχει πιο πολύ από εμένα
πεθυμήσεις.

Σεμερτσίδης Γιώργος (Ε΄ Τάξη)

ΣΤ΄ ΤΑΞΗ

η Άρτεμη τη χτύπησε με τα βέλη της. Ο Δίας έστειλε τον Ερμή να σώσει το παιδί που είχε η Καλλιστώ στην κοιλιά της. Την Καλλιστώ την έκανε αστέρι με το όνομα Μεγάλη Άρκτος. Η Ήρα, που δεν έπαψε να είναι θυμωμένη, ζήτησε από τον Ωκεανό, το ποτάμι που περιβάλλει τη Γη, να μην την αφήσει ποτέ να λουστεί στα νερά του. Έτσι η Μεγάλη Άρκτος δε δύνει ποτέ.

Αθανασιάδου Κορίνα, Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ

ΑΛΛΟΙ ΠΑΛΙ λένε πως η Καλλιστώ, μεταμορφωμένη σε αρκούδα, τριγυρνούσε χρόνια πάνω στη γη ψάχνοντας το γιο της, τον Αρκάδα. Όταν τον βρήκε, άντρα πια, θέλησε να τον αγκαλιάσει. Εκείνος, καθώς δεν ήξερε πως η αρκούδα ήταν η μητέρα του, ετοιμάστηκε να τη σκοτώσει. Ο Δίας όμως τους λυπήθηκε και τους πήρε κοντά του στον ουρανό. Εκείνη ονομάστηκε Άρκτος και ο γιος της Αρκτούρος, ο φύλακας της Άρκτου.

Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΑΡΚΟΥΔΑΣ

Η αρκούδα ήταν νύφη και είχε μια κακή πεθερά και κακοπερνούσε πολύ. Μια μέρα την έστειλε η πεθερά να πλύνει κάτω στο λάκκο (στο ρεύμα) μαύρα μαλλιά και την είπε να τα ασπρίσει. Αυτή η δυστυχισμένη εκόπιασε πολύ,

αλλά δεν μπορούσε να κάμει τίποτα. Ασπρίζουν τα μαύρα μαλλιά της. Ο θεός άκουσε. Έβγαλε μαλλιά και γίνηκε αρκούδα, έφαγε την πεθερά της και από κει και ύστερα περπατάει στα βουνά.

Ταρπάνης Γιάννης (ΣΤ΄ Τάξη)

Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΚΑΦΕ ΑΡΚΟΥΔΑΣ – ΤΑ ΖΩΑ
ΚΟΤΣΥΦΑΣ

Ο κότσυφας είναι ωδικό πουλί του δάσους. Ντυμένος στα μαύρα, με το ωραίο κίτρινο ράμφος του. Γυρίζει πάντοτε στις ρεματιές και στα δάση. Είναι ανήσυχος και αεικίνητος και τρυπώνει στους θάμνους. Τα στρογγυλά έξυπνα μάτια του προσέχουν καθετί. Τρώει σκουλήκια, κάμπιες ή μύγες και άλλα έντομα. Επίσης του αρέσουν τα σταφύλια, τα κεράσια, τα βατόμουρα και διάφοροι σπόροι. Γεννάει 4 – 5 αυγά κιτρινωπά. Χτίζει την φωλιά του μέσα σε πυκνόφυλλους θάμνους και ζευγαρώνει νωρίτερα από όλα τα άλλα πουλιά, την άνοιξη. Ο κότσυφας κελαηδάει πολύ όμορφα και ειδικά το πρωί. Συνηθίζει πολύ δύσκολα τη ζωή σε κλουβί.

Φαντίδου Δήμητρα**ΜΠΟΥΦΟΣ**

Νυκτερινό σαρκοφάγο πτηνό από τα μεγαλύτερα της πατρίδας μας. Ζει σε ορεινές βραχώδες εκτάσεις, σε παλιά ερειπωμένα κτίρια, αλλά κυρίως στα δάση, όπου βρίσκει ασφαλισμένους κρυψώνες. Είναι πουλί των δασών. Συγγενεύει με την κουκουβάγια (γλαύκα). Ανήκουν και τα δύο στην τάξη «γλαυκόμορφα» και στην οικογένεια «γλαυκίδες».

Το σώμα του μπούφου έχει μήκος 50 – 60 εκατοστόμετρα και σκεπάζεται με πυκνά φτερά σε χρώμα σκούρο σταχτί, με κόκκινες κηλίδες

και καστανοκόκκινες αποχρώσεις. Στο κεφάλι του έχει δύο σταχτόμαυρα φτερωτά λοφία, που μοιάζουν σαν αυτιά. Είναι το σήμα της αναγνώρισής του, το «δελτίο ταυτότητας του». Τα μάτια του είναι μεγάλα και κόρες τους ανοίγουν τη νύχτα σαν της κουκουβάγιας. Μπορεί έτσι να βλέπει τη νύχτα, όπως και την ημέρα. Το ράμφος του είναι κοντό και γυριστό στην άκρη και μυτερό σαν βελόνα, για να ξεσκίζει τα θύματα του.

Κάθεται εντελώς ακίνητος, με τα μάτιαμισόκλειστα. Με τον παραμικρό θόρυβο ξυπνάει, γυρίζει το κεφάλι του προς όλες τις διευθύνσεις και ανασηκώνει τις φτερούγες του. Αν διαπιστώσει την ύπαρξη κάποιου κινδύνου, πετάει σε άλλη ασφαλέστερη θέση. Συχνά κοιμάται με ανοιχτό το στόμα του.

Ο Μπούφος τρώει λαγούς, αγριοκούνελα, πέρδικες, κοράκια, ποντικούς και διάφορα μικρά πουλιά. Κυνηγεί τη νύχτα. Πετάει από τον κρυψώνα του κρώζοντας «μπου – μπου» και ο μονότονος και βαρύς κρωγμός του αντιλαλεί στην ησυχία της νύχτας. Πετάει χαμηλά και βλέπει τα θύματα του. Μπήγει τα σουβλερά νύχια του και τα κατασπαράζει. Τα μικρά

πουλάκια, που τα ανακαλύπτει κοιμισμένα στις φωλιές τους, δεν τ' αρπάζει στον ύπνο. Τα ξυπνάει με τις φτερούγες, πετούν και τα πιάνει στο πέταγμα τους. Αληθινός ιππότης!

Το Μάρτιο ο θηλυκός μπούφος

ετοιμάζει τη φωλιά του. Την κατασκευάζει πρόχειρα και άτεχνα σε κουφάλες δέντρων, σε ρωγμές βράχων, σε παλιά έρημα οικοδομήματα καμιά φορά και κάτω στο έδαφος.

Μοναδικός εχθρός του μπούφου είναι ο άνθρωπος. Τον σκοτώνει, γιατί καταστρέφει τα πουλιά και κάνει επιδρομές στα κοτέτσια των χωρικών. Αν ο μπούφος πιαστεί μικρός, συνηθίζει στην αιχμαλωσία και ζει πολλά χρόνια. Ο μπούφος είναι και βλαβερό και ωφέλιμο πτηνό. Είναι άσπονδος διώκτης των ποντικών, που τους αφανίζει. Προξενεί, όμως καταστροφές σε φωλιές πουλιών και αρπάζει όρνιθες από τα κοτέτσια των χωρικών. Τις σκοτώνει κι έπειτα τις μεταφέρει στη φωλιά του.

Ηλιάδου Βαρβάρα

ΧΟΥΧΟΥΡΙΣΤΗΣ

Χουχουριστής (Strix aluco)

Είναι η κουκουβάγια του δάσους. Περνά τη μέρα σε φυλλάματα και κισσούς. Τη νύχτα κυνηγά ποντίκια, μικρά πουλιά, βατράχια, σκαντζόχοιρους. Έχει οξύτατη ακοή, γι' αυτό μπορεί να κυνηγήσει και σε απόλυτο σκοτάδι. Συχνά, χτυπά με τα φτερά του τα κλαδιά των δέντρων, για να τρομάζει τα πουλιά που φωλιάζουν εκεί και να τα κάνει να εμφανιστούν, για να τα σκοτώσει. Καταπίνει ολόκληρο το θήραμα του, και πριν από το νέο γεύμα του, βγάζει από το στόμα του αχώνευτα κόκαλα, φτερά και τρίχες από το προηγούμενο.

Αθανασιάδου Κορίνα

ΣΤΑΧΤΟΣΟΥΣΟΥΡΑΔΑ

Η Σταχτοσουσουράδα (Motacilla cinerea) κάθε χειμώνα εισβάλλει στις πόλεις. Στέκει λίγο στη κεραμοσκεπή ή στον μαντρότοιχο, εποπτεύει γύρω της και, όταν δεν περνούν πολλοί πεζοί, προσγειώνεται στις αυλές, στις αλάνες. Εκεί τσιμπολογά έντομα, σπόρους, ψίχουλα. Λατρεύει τα υπολείμματα από λιχουδιές που αρέσουν και στα παιδιά.

Το θέρος αποτραβιέται στα ρέματα με τα πλατάνια και τα τρεχούμενα νερά των ρεμάτων, ζευγαρώνει και κτίζει την φωλιά της. Οι 5 – 6 νεοσσοί αναπτύσσονται τον Μάιο – Ιούνιο. Τον

Ιούλιο περιπλανιέται σε πιο ορεινά ρέματα, όπως την Σαράνταινα, τα Βαρδούσια, τον Κοκκινιά κ.α.

Την περίοδο αυτήν τρώνε πολλά έντομα, συχνά πιάνοντάς τα φτεροκοπώντας σαν μπαλαρίνες. Σε αυτό φαίνεται ότι τις βοηθά η ουρά τους που λειτουργεί ως πηδάλιο και τους προσδίδει μεγάλη ευελιξία. Η ουρά συνεχώς κινείται ρυθμικά πάνω-κάτω εξού και ο χαρακτηρισμός «σουσουράδα».

Στην ελληνική ύπαιθρο την λένε και «κολοσούσα» ενώ επίσης στην Πελοπόννησο είναι «Τσοκαλίνα».(πάντα θηλυκό όνομα).

Η σταχτοσουσουράδα είναι η πιο κομψή σουσουράδα, με την πιο μακριά ουρά. Φωλιάζει κοντά σε τρεχούμενα νερά, της αρέσουν ιδιαίτερα τα ορεινά ποτάμια με πέτρες και πλατάνια. Τον χειμώνα εμφανίζεται κοντά στις θάλασσες και μέσα στις πόλεις.

Ανδρεάδου Βερονίκη

ΧΡΥΣΑΕΤΟΣ

Τυπικό αρπακτικό των βουνών της Ελλάδος, με θεαματικό πέταγμα. Έχει ύψος 75 – 88 εκ., φωλιάζει συνήθως σε βράχους και κυνηγάει άρρωστα ή γέρικα ζώα, ενώ ο πληθυσμός του συνεχώς μειώνετε. Στη χώρα μας δεν ξεπερνάει τα 200 ζευγάρια. Είναι είδος επιδημικό. Έχει ομοιόμορφο σκουροκάστανο φτέρωμα με χρυσοκίτρινο κεφάλι και αυχένα, κίτρινα πόδια με πυκνά φτερά. Φωλιάζει σε

βουνά με ανοιχτές βραχώδεις κοιλάδες και φαράγγια, σε δασωμένες πλαγιές από 400 – 1800 μ. Χτίζει τη φωλιά του με κλαδιά σε

βράχια και ψηλά δέντρα. Γεννά 2 αυγά που κλωσά κυρίως το θηλυκό για 43 – 45 ημέρες.

Ταρπάνης Γιάννης

ΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΠΟΥ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗ ΓΗ

- **Ο Γεωλόγος:** Μελετάει τη δομή και την εξέλιξη του φλοιού της Γης.
- **Ο Γεωγράφος:** Μελετάει και περιγράφει την επιφάνεια της Γης και τα φαινόμενα που συμβαίνουν σ’ αυτήν.
- **Ο Παλαιοντολόγος:** Μελετάει τους οργανισμούς που έζησαν στη Γη σε παλιότερες γεωλογικές εποχές.
- **Ο Ορυκτολόγος:** Μελετάει τα ορυκτά, που βρίσκονται στο εσωτερικό της Γης.
- **Ο Γεωφυσικός:** Μελετάει τις φυσικές δυνάμεις που επηρεάζουν τη Γη.
- **Ο Γεωμορφολόγος:** Μελετάει το σχηματισμό της Γης.
- **Ο Ηφαιστειολόγος:** Μελετάει τα ηφαίστεια.
- **Ο Σεισμολόγος:** Μελετάει τις σεισμικές δονήσεις.

Θα ήθελες να ασχοληθείς στο μέλλον με κάποιο από αυτά τα επαγγέλματα;

Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΟΙ ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΑΛΛΑΞΑΝ ΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

1946: Ο πρώτος ηλεκτρονικός υπολογιστής, ο ENIAC.

1947: Κυκλοφορούν οι πρώτες φωτογραφικές πολαρόνιτ.

1952: Η Αμερική δοκιμάζει την πρώτη βόμβα υδρογόνου.

1954: Η Σοβιετική Ένωση κατασκευάζει τον πρώτο πυρηνικό σταθμό ηλεκτροπαραγωγής.

1956: Κυκλοφορούν τα πρώτα συστήματα βίντεο με ταινίες.

1957: Εκτοξεύεται ο πρώτος δορυφόρος, ο Σπούτνικ-1.

1961: Ο πρώτος άνθρωπος ταξιδεύει στο διάστημα.

1963: Κυκλοφορούν οι πρώτες κασέτες ήχου.

1979: : Κυκλοφορεί το πρώτο ατομικό στερεοφωνικό γουόκμαν, της Sony.

1981: Πρώτη πτήση διαστημικού λεωφορείου.

Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΩΚΕΑΝΟΥΣ

Οι ωκεανοί, που καλύπτουν το μεγαλύτερο τμήμα του πλανήτη μας, είναι μια τεράστια αποθήκη ενέργειας. Υπάρχει μηχανική ενέργεια στα παλιρροϊκά κύματα, στα κύματα και στα θαλάσσια ρεύματα. Υπάρχει επίσης τεράστιο απόθεμα θερμικής ενέργειας στη θερμότητα του νερού των ωκεανών. Το πρόβλημα είναι ότι αυτές οι μεγάλες ποσότητες ενέργειας είναι αρκετά διασκορπισμένες.

Η ενέργεια των θαλάσσιων ρευμάτων, των κυμάτων και των ωκεανών προέρχεται από τον ήλιο. Η ενέργεια των παλιρροϊκών κυμάτων όμως προέρχεται από την έλξη που ασκούν το φεγγάρι και ο ήλιος στα νερά των ωκεανών.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΡΡΟΙΑ

Στα περισσότερα μέρη του πλανήτη μας τα νερά των θαλασσών κάνουν δύο κινήσεις κάθε ημέρα. Το φαινόμενο αυτό ονομάζεται παλίρροια και οι δύο κινήσεις άμπωτη και πλημμυρίδα. Η διαφορά στη στάθμη της θάλασσας μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την

παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Οι υδατοστρόβιλοι τοποθετούνται σε ένα φράγμα που κατασκευάζεται στις εκβολές του ποταμού προς τη θάλασσα. Σε λίγα όμως σημεία της γης η διαφορά της στάθμης είναι τόσο σημαντική, ώστε να είναι αξιοποιήσιμη. Ένα από αυτά είναι οι εκβολές του ποταμού Ρέινς στη βορειοδυτική Γαλλία, όπου η διαφορά στάθμης φθάνει στα 12

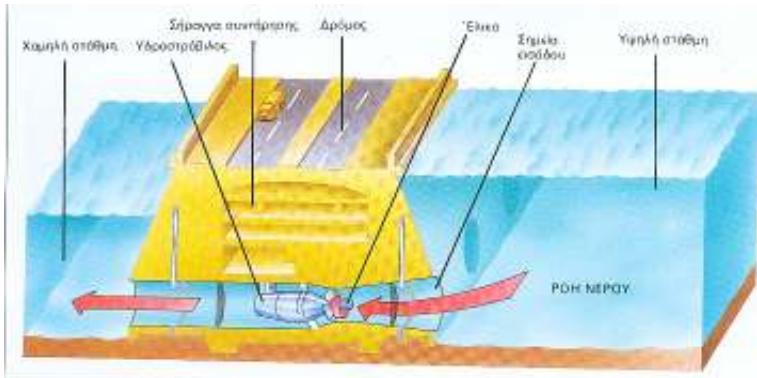

Ο παλιρροϊκός σταθμός παραγωγής στον Ρέινς.

μέτρα. Εκεί λειτουργεί ένας σταθμός ηλεκτρικής ενέργειας από το 1966. Ένας άλλος σταθμός υπάρχει στη Σοβιετική Ένωση, στη θάλασσα Μπάρεντς. Ένας άλλος σταθμός πρόκειται να κατασκευαστεί στις εκβολές του ποταμού Σέβερν στην Αγγλία.

ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΑΠΟ ΤΑ ΚΥΜΑΤΑ

Στα κύματα υπάρχει τουλάχιστον δεκαπλάσια ενέργεια από αυτή που υπάρχει στην παλίρροια, αλλά είναι δύσκολο να αξιοποιηθεί.

Έχουν εφευρεθεί αρκετές συσκευές για την εκμετάλλευση της ενέργειας των κυμάτων. Ορισμένες χρησιμοποιούν ταλαντευόμενες στήλες νερού. Άλλες έχουν κατασκευαστεί ώστε να επιπλέουν και να κινούνται από τα κύματα. Μια από τις ελπιδοφόρες κατασκευές ονομάζεται «πάπια». Αποτελείται από μια σειρά από πετυγία που κινούνται από τα κύματα πάνω-κάτω, όπως οι πάπιες. Η κίνησή τους γίνεται με άξονα μια κοιλότητα που περιέχει λάδι. Με την κίνησή τους αντλούν το λάδι και δίνουν κίνηση σε έναν στρόβιλο που με τη σειρά του κινεί μια γεννήτρια. Το πρόβλημα είναι ότι η γραμμή των πετυγιών πρέπει να έχει μήκος μεγαλύτερο από ένα χιλιόμετρο.

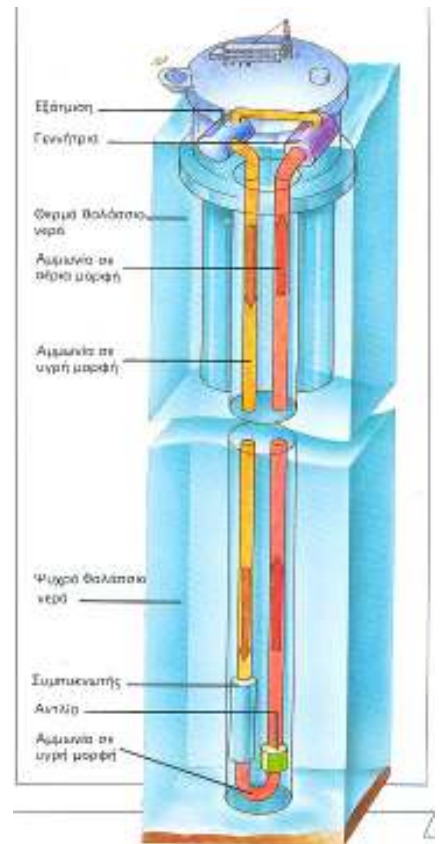
Σεμερτσίδου Χρυσούλα, Φαντίδου Δήμητρα, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΣΕΙΣΜΟΣ!

Πόσοι σεισμοί γίνονται κάθε χρόνο σε όλο τον κόσμο; Δέκα; Πενήντα; Στην πραγματικότητα πρέπει να γίνονται πάνω από 100.000, από τους οποίους μόνο 6.000 ανιχνεύονται από τα επιστημονικά όργανα. Ασφαλώς οι περισσότεροι είναι πολύ μικροί ή γίνονται σε μεγάλα βάθη, έτσι που δεν προκαλούν ζημιές. Γύρω στους 1.000 όμως προκαλούν κάποιες ζημιές και 15ως 20 κάθε χρόνο είναι τόσο δυνατοί που σχίζουν το έδαφος, κλονίζουν τα δέντρα και τα οικοσυστήματα και προκαλούν μεγάλες απώλειες σε ανθρώπινες ζωές. Κάθε σεισμός είναι και μια σαφής ένδειξη

ΘΕΡΜΙΚΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ

Στις τροπικές περιοχές ο ήλιος θερμαίνει το νερό στην επιφάνεια της θάλασσας, μέχρι και 25° C που αντιστοιχεί σε μεγάλες ποσότητες θερμότητας. Ένας από τους πιθανούς τρόπους εκμετάλλευσης θα ήταν να χρησιμοποιηθεί η θερμότητα του νερού, για να μετατρέψει μια ουσία από υγρή στην αέρια κατάστασή της. Στη συνέχεια με την αντίστροφη μετατροπή θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε την ενέργεια. Εδώ παρουσιάζεται ένας μετατροπέας της θερμικής ενέργειας των ωκεανών. Η υγρή αμμωνία, καθώς θα θερμαίνεται από το νερό του ωκεανού, θα μετατρέπεται σε αέριο. Η αμμωνία, σε αέρια μορφή πλέον, θα κινεί μια γεννήτρια. Στη συνέχεια θα ξαναμετατρέπεται σε υγρή αμμωνία σε έναν συμπυκνωτή στο βάθος του ωκεανού, όπου η θερμοκρασία του νερού είναι πολύ χαμηλή.

ότι η Γη μας είναι ανήσυχη. Οι περισσότεροι σεισμοί συμβαίνουν στα άκρα των γιγαντιαίων λιθосφαιρικών πλακών, καθώς αυτές κινούνται σ' ολόκληρη την επιφάνεια της Γης. Δυο πλάκες κινούνται για να απομακρυνθούν, αλλά τα οδοντωτά τους άκρα μπερδεύονται, ώσπου, ξαφνικά, η ένταση γίνεται τεράστια. Τότε οι πλάκες απομακρύνονται, το έδαφος κουνιέται και σπάζει και μπορεί να ακουστεί εκκωφαντική βοή. Πολλοί σεισμοί διαρκούν μόνο μερικά δευτερόλεπτα ως λίγα λεπτά. Όμως οι δονήσεις τους περνάνε στα υποστρώματα, σαν τους κύκλους που προκαλεί μια πέτρα, όταν πέφτει

στα νερά μιας λίμνης. Αυτά τα σεισμικά κύματα κινούνται διαμέσου της γης και φτάνουν στο άλλο άκρο μέσα σε 20 λεπτά. Η μελέτη των σεισμών μας έμαθε πολλά σχετικά με το περιεχόμενο στα βάθη του πλανήτη μας.

Σεισμικές καταστροφές

Σ' ορισμένα σημεία κάθε χρόνο, οι σεισμοί καταστρέφουν οικοδομήματα και σχίζουν το έδαφος. Οπές και ρωγμές πολλών μέτρων μπορούν να παρουσιαστούν στα σημεία αυτά και να καταπιούν αυτοκίνητα και οικοδομές. Τούτες οι τρύπες φράζονται γρήγορα από κομμάτια

πετρωμάτων που πέφτουν από γύρω και σπάνια το βάθος τους ξεπερνά τα λίγα μέτρα.

Η κλίμακα Ρίχτερ

Το 1935 ο Αμερικάνος ειδικός στους σεισμούς Τσάρλς Ρίχτερ επινόησε μια κλίμακα για μέτρηση της

Αθανασιάδου Κορίνα, Ανδρεάδου Βερόνικα, Καρυτίδου Ελένη, Σελίδου Στεφανία (ΣΤ' Τάξη)

Η ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΕΙΝΑΙ ΥΠΟΘΕΣΗ ΟΛΩΝ ΜΑΣ

(Η συνέχεια από την 1^η σελίδα)

Ο Δήμος μας έχει θέσει ως πρώτη προτεραιότητα να είναι καθαρά όλα τα Δημοτικά Διαμερίσματα. Για να επιτύχουμε τη μείωση του όγκου των απορριμμάτων, την εξοικονόμηση των πρώτων υλών και της ενέργειας, την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και τη μείωση της ρύπανσής του, αποφάσισε τα εξής:

- Κάθε νοικοκυριό εφοδιάστηκε ή θα εφοδιαστεί από το Δήμο με μια ειδική τσάντα ανακυκλώσιμων υλικών.

- Κάθε γειτονιά θα έχει το δικό της μπλε κάδο ανακύκλωσης όπου οι δημότες θα αποθέτουν τα ανακυκλώσιμα υλικά.

- Ειδικά απορριμματοφόρα οχήματα θα συγκεντρώνουν τα ανακυκλώσιμα

δύναμης των δονήσεων ενός σεισμού. Σεισμός από 4 και πάνω βαθμούς είναι συνήθως καταστροφικός.

Οικοδόμηση αντοχής

Οι άνθρωποι που ζουν σε περιοχές με

συχνούς σεισμούς έχουν μάθει να προφυλάσσονται. Έτσι, τα ψηλά οικοδομήματα γίνονται πυραμοειδή ή κωνικά. Αυτό το σχέδιο με την πλατιά βάση είναι πολύ σταθερό και είναι αδύνατο να καταρρεύσει σε περίπτωση σεισμού.

υλικά από τους κάδους και θα τα μεταφέρουν στο περιφερειακό κέντρο διαλογής.

Στην μπλε τσάντα της ανακύκλωσης ή σε οποιαδήποτε τσάντα που έχουμε σπίτι μας συλλέγουμε:

- **Πλαστικές συσκευασίες:** π.χ. από αναψυκτικά, νερό, τρόφιμα, απορρυπαντικά, σαμπουάν, πλαστικές σακούλες κ.ά.
- **Γυάλινες συσκευασίες:** π.χ. από νερό, χυμό, ποτά, βαζάκια τροφίμων κ.ά.
- **Χάρτινες συσκευασίες:** από απορρυπαντικά, χυμό, γάλα, τρόφιμα, κουτιά συσκευών κ.ά.
- **Αλουμινένιες και λευκοσίδηρες συσκευασίες:** π.χ. κουτάκια από μπύρες, αναψυκτικά, γάλα, κονσέρβες τροφίμων, καφέ κ.ά.

Αδειάζουμε όλα τα υλικά στους μπλε κάδους ανακύκλωσης.

ΔΕΝ ΞΕΧΝΑΜΕ:

- Να έχουμε αδειάσει εντελώς τις συσκευασίες φροντίζοντας να μην έχουν υπολείμματα
- Να συμπιέζουμε, τσακίζουμε ή διπλώνουμε όσες συσκευασίες μπορούμε.
- Να ρίχνουμε τα υλικά ανακύκλωσης χύμα στους μπλε κάδους.

- Να μη ρίχνουμε στους μπλε κάδους κοινά σκουπίδια.

Η σωστή διαχείριση των αποβλήτων με τη συλλογή τους στους ειδικούς κάδους από τους Δημότες θα δημιουργήσει συνθήκες βιώσιμες για το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής.

Το καθαρό περιβάλλον είναι υπόθεση όλων μας. Είναι ανάγκη να αλλάξουμε στάση ζωής και να ευαισθητοποιηθούμε στα θέματα της φύσης.

ΤΑ ΣΚΟΥΠΙΔΙΑ ΜΑΣ ΜΙΛΑΝΕ

- Γιατί μας κατηγορείτε; Γιατί μας πετάτε; Γιατί μας καίτε και μας ονομάζετε σκουπίδια;
- Σας κατηγορούμε, γιατί μας αρρωσταίνετε.
- Ναι, όμως εσείς οι άνθρωποι μας δημιουργείτε! Πίνετε την πορτοκαλάδα και πετάτε το κουτί! Πετάτε τις σακούλες, τα χαρτιά και τόσα άλλα, που μπορούν να ξαναχρησιμοποιηθούν. Ακούστε, λοιπόν, τι σας προτείνουμε:

- Τον παλιό ρουχισμό να τον χρησιμοποιείτε για φιλανθρωπικούς σκοπούς.
- Μην πετ'τε παλιές εφημερίδες, βιβλία, τετράδια και γενικά χαρτιά, αλλά να μας μαζεύετε, να μας ξανακάνετε καινούρια και να μας ξαναχρησιμοποιείτε.
- Το ίδιο και με τα αλουμίνια, τα πλαστικά και τα γυαλιά.
- Τα αποφάγια να μας κάνετε λίπασμα και να μας χρησιμοποιείτε στους κήπους σας.

Οι μαθητές της Δ' Τάξης

ENVIRONMENTAL PROBLEMS.

Nowadays, there are many environmental problems. Our planet has limited supplies of fuels such as coal, oil or natural gas which cannot be replaced. Water shortages are caused by people wasting water. Deforestation is increasing alarmingly, because of fires and also because people cut them in order to build houses or cultivate huge areas of land. Tons of rubbish pollute the Earth. Because of all these global warming affects the Earth's weather. We have acid rain which destroys trees, crops and ancient monuments. The use of aerosol sprays damages the ozone layer which has a hole in it! Our planet is in danger. We have a responsibility to keep our planet clean, so that we are happy and healthy.

Στις μέρες μας υπάρχουν πολλά περιβαλλοντικά προβλήματα. Ο πλανήτης μας έχει περιορισμένα αποθέματα καυσίμων (κάρβουνο, πετρέλαιο ή φυσικό αέριο), τα οποία δεν μπορούν ν' αντικατασταθούν. Οι ελλείψεις σε νερό δημιουργούνται από τους ανθρώπους, οι οποίοι σπαταλούν το νερό. Η αποψίλωση των δασών (δηλαδή καταστροφή των δασών) αυξάνεται σε επικίνδυνο βαθμό, λόγω των πυρκαγιών και λόγω του ότι τα κόβουν, για να κτίσουν σπίτια ή να κάνουν καλλιεργήσιμη γη. Τόνοι από σκουπίδια μολύνουν τη γη. Λόγω όλων αυτών η αύξηση της θερμοκρασίας του πλανήτη επηρεάζει τον καιρό της γης. Έχουμε την όξινη βροχή η οποία καταστρέφει δέντρα, σοδειές και αρχαία μνημεία. Η χρήση των σπρέι καταστρέφει το στρώμα το όζοντος το οποίο έχει πλέον τρύπα! Ο πλανήτης μας κινδυνεύει. Έχουμε υποχρέωση να κρατήσουμε τον πλανήτη καθαρό, για να είμαστε ευτυχισμένοι και υγιείς.

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Σελίδου Στεφανία, Αθανασιάδου Κορίνα, Καρυπίδου Έλενα (ΣΤ' Τάξη)

ΤΙ ΚΕΡΑΙΖΟΥΜΕ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΜΠΟΥΚΑΛΙΑ

Έχει υπολογιστεί ότι ο όγκος που καταλαμβάνει κάθε πλαστικό μπουκάλι είναι 2,5

φορές το βάρος του και θα χρειαστεί να περάσουν 400 – 500 χρόνια, πριν αρχίσει να αποσυντίθεται. Αντίθετα, ανακυκλώνοντας μισό κιλό PET πλαστικά μπουκάλια, εξοικονομεί κανείς ενέργεια αντίστοιχη με 12,000 BTU.

ΚΟΥΤΑΚΙΑ ΑΛΟΥΜΙΝΙΟΥ

Για να παραχθεί το ένα κουτάκι, ξοδεύτηκε ενέργεια, ικανή να λειτουργήσει μια τηλεόραση για τρεις ώρες. Για να παραχθεί ένα ολοκαίνουριο κουτάκι από ανακύκλωση απαιτείται μόλις το 5% της ενέργειας της παραγωγής. Αποφεύγουμε έτσι εκπομπές του διοξειδίου του άνθρακα σχεδόν ίσες με το βάρος του. Για κάθε τόνο ανακυκλώσιμου αλουμινίου κερδίζουμε 4 τόνους βωξίτη, 37 βαρέλια πετρέλαιο, 500 κιλά σόδα και 100 κιλά ασβεστόλιθο.

ΧΑΡΤΙ

Για κάθε τόνο χαρτιού που ανακυκλώνουμε, σώζουμε 17 δέντρα, 32.000 λίτρα νερού, δύο βαρέλια πετρελαίου και 4.100 κιλοβατώρες ηλεκτρικού ρεύματος, ικανού να καλύψει τις ανάγκες ενός σπιτιού για 5 μήνες. Σημαντική είναι η εξοικονόμηση αερίων του θερμοκηπίου (πάνω από 74%), καθώς και η μείωση του όγκου των απορριμμάτων. Ένας τόνος από υψηλής ποιότητας ανακυκλωμένο χαρτί μπορεί να αντικαταστήσει 3 τόνους ξύλο για χαρτί.

ΠΩΣ ΦΤΙΑΧΝΕΤΑΙ ΤΟ ΧΑΡΤΙ

Το χαρτί υπάρχει παντού γύρω μας, αλλά η παρουσία του είναι ιδιαίτερα έντονη στην αρχή της σχολικής χρονιάς: τετράδια, βιβλία, μπλοκ ζωγραφικής. Τη μεγαλύτερη ποσότητα χαρτιού μας χαρίζει η ξυλεία. Ωστόσο, σήμερα μπορεί να παραχθεί ακόμα και από κουρέλια ρούχων, άχυρο ή μπαμπού. Επίσης, με την ανακύκλωση φτιάχνεται ακόμα κι από παλιά χαρτονομίσματα. Από τότε που ανακαλύφθηκε η γραφή, οι άνθρωποι αναζητούσαν επιφάνειες για να γράψουν. Χάραζαν σύμβολα στις πέτρες, στα κόκαλα, ακόμα και στον πηλό. Αργότερα, σφυρηλατημένα φύλλα χαλκού και μπρούντζου. Άλλοι έγραφαν σε δέρματα ζώων και άλλοι σε συμπίεσμένες λωρίδες παπύρου. Σήμερα εμείς μπορούμε να μετατρέψουμε ένα δέντρο σε χαρτί με τον ακόλουθο τρόπο: το δέντρο κόβεται σε κορμούς, οι οποίοι στη συνέχεια μεταφέρονται σε ένα τεράστιο περιστρεφόμενο κύλινδρο που τους αφαιρεί το φλοιό. Ύστερα μετακινούν τα απογυμνωμένα κούτσουρα σε ένα ειδικό

ΜΠΟΥΚΑΛΙΑ ΓΥΑΛΙΟΥ

Υπολογίζεται ότι για την κατασκευή ενός μπουκαλιού καταναλώνεται ενέργεια ίση με αυτή που καίει ένας λαμπτήρας 100 W σε 8 ώρες. Η ανακύκλωση ενός γυάλινου μπουκαλιού μας δίνει το ίδιο προϊόν με 50% λιγότερη ενέργεια. Υπολογίζεται ότι με την ανακύκλωση αποσοβούμε εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα ίσες με το ένα τρίτο του βάρους του μπουκαλιού.

ΠΛΑΣΤΙΚΕΣ

ΣΑΚΟΥΛΕΣ

Ο βασικός στόχος είναι η μεγάλη μείωση της χρήσης τους. Από 'κει και πέρα, η εκ νέου χρησιμοποίησή τους. Με αυτόν τον τρόπο πετυχαίνουμε τη μείωση του όγκου των σκουπιδιών και τη μείωση της κατανάλωσης του

πετρελαίου, μιας και η πλαστική σακούλα είναι προϊόν του πετρελαίου.

μηχάνημα που τα κόβει στο μέγεθος μιας τηγανιτής πατάτας. Κατόπιν αυτόματες μηχανές λείανσης ή δυνατές χημικές ουσίες – ή και τα δύο – διαλύουν το ξύλο στις ίνες του. Οι υγρές ίνες ονομάζονται πολτός – ένας κιτρινωπός ή καφετής χυλός. Οι ίνες του πολτού ξεπλένονται, για να φύγουν τα χημικά, ύστερα τις χτυπάνε και τις τρίβουν. Τέλος, μπορεί να χρησιμοποιηθεί ένα υλικό, όπως το κολοφώνιο, το οποίο τις κάνει ανθεκτικές στο νερό. Έτσι, όταν θα γίνουν χαρτί, δε θα μουςκεύουν με το μελάνι. Για να γίνει το χαρτί έγχρωμο, προσθέτουν μπογιά. Στη συνέχεια, η ίνα ανακατεμένη με άφθονο νερό ρέει κατά μήκος ενός κινούμενου συρμάτινου κόσκινου. Οι ίνες συγκεντρώνονται σε ένα υγρό ιστό στο κόσκινο, ενώ το νερό κυλάει προς τα κάτω και φεύγει. Και ο πολτός είναι πια έτοιμο χαρτί. Πιεστήρια τον κάνουν επίπεδο και ύστερα μεταφέρεται σε τεράστιους κύλινδρους όπου και στεγνώνει. Αμέσως μετά το χαρτί τυλίγεται και κόβεται σε μεγέθη.

ΦΡΟΥΤΑ ΚΑΙ ΛΑΧΑΝΙΚΑ

Όπως όλοι γνωρίζουμε, οι ιώσεις και τα μικρόβια προσπαθούν «να μπουν» στον οργανισμό μας. Εμείς μπορούμε να τον ενισχύσουμε προσφέροντάς του καλές τροφές. Ποιες είναι αυτές;

ΦΡΟΥΤΑ

Η ελληνική γη παράγει πολλά φρούτα, που η κατανάλωσή τους μας προστατεύει από ιώσεις και μικρόβια. Μήλα, κεράσια, μπανάνες, σταφύλια, αχλάδια, φράουλες, όλα αυτά πρέπει να τα τρώμε τακτικά και στην εποχή τους, για να έχουμε υγεία και

να καταπολεμούμε τις ιώσεις, τις λοιμώξεις και τα μικρόβια.

ΛΑΧΑΝΙΚΑ

Τα λαχανικά είναι πολύ σημαντικά για την υγεία μας, γι' αυτό πρέπει να υπάρχουν καθημερινά στο τραπέζι. Το κρεμμύδι, το σκόρδο, το σπανάκι, η πιπεριά, τα διάφορα χόρτα κ.α. έχουν πολλές βιταμίνες και άλλα ωφέλιμα στοιχεία για τον οργανισμό μας.

Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΤΑ ΜΙΚΡΟΒΙΑ

Τα μικρόβια υπάρχουν παντού. Χωρίς αυτά δεν μπορούμε να ζήσουμε αλλά ούτε και με υπερβολικά μικρόβια στον οργανισμό μας. Τα περισσότερα μικρόβια εισέρχονται κυρίως από το στόμα, τη μύτη και από τις πληγές. Οι αιτίες μετάδοσης ασθενειών προέρχονται κυρίως από βρώμικα τρόφιμα και αντικείμενα που βάζουμε στο στόμα μας και από την επαφή μας με άλλους ανθρώπους. Μερικοί κανόνες ατομικής υγιεινής, για να προστατευτούμε από την μετάδοση ασθενειών είναι:

- Βάζουμε πάντα μπροστά το χέρι μας, όταν βήχουμε ή όταν φτερνιζόμαστε.
- Καλύπτουμε με επίδεσμο τραύματα στο δέρμα μας.
- Δεν χρησιμοποιούμε αντικείμενα των άλλων.
- Δεν ερχόμαστε σε επαφή με ανθρώπους που πάσχουν από μεταδοτική ασθένεια.
- Πλένουμε τα χέρια μας καλά πριν το φαγητό.
- Αν χαϊδέσουμε κάποιο ζώο, πλένουμε τα χέρια μας πολύ καλά.
- Προστατεύουμε τα τρόφιμα από τα έντομα ή από κάποιο κατοικίδιο ζώο.

Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)

ΠΟΤΕ ΕΜΦΑΝΙΣΤΗΚΕ ΤΟ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΟ

Το ποδόσφαιρο πρωτοπαίχτηκε στην Αρχαία Ελλάδα από όπου μεταφέρθηκε στη Ρώμη. Οι Ρωμαίοι με τη σειρά τους το διακόμεσαν στην Αγγλία που θεωρείται και η πατρίδα του σύγχρονου

ποδοσφαίρου. Κάποιος Φιτζοτέφεν, που έζησε κατά τον 11^ο μ.Χ. αιώνα, είναι ο πρώτος Άγγλος συγγραφέας που αναφέρει ένα είδος παιχνιδιού που μοιάζει με το σημερινό ποδόσφαιρο.

Ποτουρίδης Παύλος (Ε΄ Τάξη)

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. ΚΕΛΕΣΙΔΗ ΓΙΑΝΝΗ**ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΔΟΞΑΣ ΡΙΖΟΥ**

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσο καιρό λειτουργεί το παιδικό τμήμα της Δόξας Ριζού;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 3 μήνες.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Ποιος είναι ο προπονητής της ομάδας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ο Leandro Santos Silva.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πόσα παιδιά προπονούνται στην παιδική ομάδα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: 18

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έχετε δώσει αγώνες μέχρι σήμερα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Με τη συνεργασία του ΑΕΤΟΥ ΣΚΥΔΡΑΣ δώσαμε τέσσερις αγώνες. Παίξαμε με την ΑΕΟ, με την ΕΛΠΙΔΑ ΕΔΕΣΣΗΣ,

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε ιδρύθηκε η ΔΟΞΑ ΡΙΖΟΥ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ιδρύθηκε το 1953.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Σε ποια κατηγορία αγωνίζεται;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μετά από πολλά χρόνια αγωνίζεται στην ελίτ του ποδοσφαίρου του νομού Πέλλας, στην Α΄ κατηγορία.

Η παιδική ομάδα εύχεται ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ σε όλους τους κατοίκους του χωριού.

ΕΥΤΥΧΕΣ ΤΟ ΝΕΟ ΕΤΟΣ!

Γρηγοριάδης Γιώργος, Κελεσίδης Αντώνης, Παπαδόπουλος Θεοδωρής (ΣΤ΄ Τάξη)

ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ

Με αφορμή το απόσπασμα από το βιβλίο του Ηλία Βενέζη «ΑΙΟΛΙΚΗ ΓΗ», το οποίο διαβάσαμε στο μάθημα της Γλώσσας και το οποίο αναφερόταν στους πρόσφυγες της Μικρασιατικής Καταστροφής, οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης πήραν συνεντεύξεις από συγγενικά τους πρόσωπα (παππούδες, γιαγιάδες, θείους) που έχουν καταγωγή από τη Μικρά Ασία, για να μάθουν περισσότερα πράγματα για τη ζωή των παππούδων τους εκεί και για τον ξεριζωμό. Αυτές τις συνεντεύξεις θα παραθέσουμε στο σημερινό και στα επόμενα φύλλα της εφημερίδας μας.

Η ΖΩΗ ΣΤΗ ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πού ζούσατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ζούσα στη Σμύρνη της Μικράς Ασίας. Μια πόλη που ήταν τότε πλούσια και οι κάτοικοι ήταν ευτυχημένοι. Οι περισσότεροι ήταν Έλληνες. Υπήρχαν όμως και Τούρκοι, Αρμένιοι, Εβραίοι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς ήταν η ζωή εκεί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η ζωή εκεί ήταν καλή. Όλοι μαζί ζούσαμε αρμονικά. Δουλεύαμε και προοδεύαμε. Δεν είχαμε διαφορές. Από το λιμάνι έφευγαν καράβια και μετέφεραν τα εμπορεύματα σε χώρες της Ευρώπης. Στη Σμύρνη ερχόταν κόσμος από τις γύρω περιοχές, για τα ψώνια του και για βόλτα. Η πόλη είχε απ' όλα τα μαγαζιά, σχολεία και εκκλησίες. Οι Τούρκοι εμάς τους Έλληνες μας θαύμαζαν. Ήμασταν πολύ εργατικοί, γι' αυτό και η Σμύρνη ήταν η πιο πλούσια πόλη της Μικράς Ασίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Μπορείς να μου περιγράψεις την καταστροφή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όλα αυτά άρχισαν να αλλάζουν από το 1912 και μετά. Εξαιτίας των Νεότουρκων άρχισαν διώξεις εναντίον μας. Φτάσαμε στο 1922. Οι Τούρκοι έβαλαν φωτιά στην πόλη. Άρχισαν βασανισμοί και σφαγές. Πολλοί έπεφταν στη θάλασσα, για να γλιτώσουν και από αυτούς αρκετοί πνίγονταν. Άλλοι μπήκαν σε βάρκες, για να φύγουν. Κάποιες βάρκες οι Τούρκοι τις γύριζαν στη στεριά και έσφαζαν τον κόσμο. Κάποιοι βρήκαν καταφύγιο σε εκκλησίες. Τους άνδρες τους συλλαμβάνανε και δεν ξέραμε πού τους πήγαιναν. Έμειναν έτσι τα γυναικόπαιδα. Οι μάνες κρατούσαν σφιχτά τα παιδιά στην αγκαλιά τους και παρακαλούσαν τους Τούρκους να δείξουν έλεος. Όσοι γλιτώσαμε, φτάσαμε πρόσφυγες στην Ελλάδα. Τα πλοία μας μετέφεραν στα λιμάνια της Θεσσαλονίκης, Πειραιά, Καβάλας. Τα επόμενα χρόνια ήταν δύσκολα, γιατί έπρεπε ν' αρχίσουμε μία καινούργια ζωή σ' έναν νέο τόπο.

Αθανασιάδου Κορίνα (ΣΤ΄ Τάξη)**ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΠΟ ΕΝΑ ΘΕΙΟ ΜΟΥ**

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς λέγεστε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Παπαδόπουλος Ζαχαρίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε γεννηθήκατε;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το 1929.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Από πού ήρθαν οι γονείς σας;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ήρθαν από τον Πόντο, από το χωριό Κιζίκ (στα ποντιακά Γουζούχ), στην περιοχή τις Σεβάστειας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Γιατί έφυγαν από εκεί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Έφυγαν γιατί ο παππούς μου είχε 9 παιδιά, ήταν χτίστης και δούλεψε για ένα Τούρκο. Ο Τούρκος δεν τον πλήρωσε. Μετά ο παππούς μου τον κατήγγειλε στον Κατή (ειρηνοδίκης) και αυτός τον υποχρέωσε τον Τούρκο να τον πληρώσει. Ο Τούρκος νευρίασε και του είπε: «Αυτό θα μου το πληρώσεις πολύ ακριβά».

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έτσι αναγκάστηκαν να έρθουν στην Ελλάδα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Ναι. Ήρθαν στην Ελλάδα μέσω Ρωσίας.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πότε ήρθαν;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Το 1913 πήγαν στη Ρωσία και έφτασαν στην Ελλάδα μετά από πολλές περιπλανήσεις το 1914.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι δυσκολίες συνάντησαν, όταν ήρθαν στην Ελλάδα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Είχαν προβλήματα στην εγκατάστασή τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Τι έγιναν οι περιουσίες τους εκεί;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Τις περιουσίες τους τις κατέλαβαν οι Τούρκοι.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Έφεραν τίποτα εδώ μαζί τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, μόνο ατομικά είδη, όπως κουβέρτες, σεντόνια, σακάκια, παλτά και λίγα λεφτά.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όταν εγκαταστάθηκαν μόνιμα εδώ, ξέχασαν τον τόπο τους, τα όνειρα που έκαναν εκεί πριν φύγουν, τα ήθη και τα έθιμά τους;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Αυτά δεν τα ξέχασαν ποτέ, ούτε αυτοί, ούτε τα παιδιά τους, ούτε τα εγγόνια τους.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πάντα ζούσαν σ' αυτό το χωριό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Πήγαν εκεί, για να ξεφύγουν από τους Τούρκους. Επειδή στο πεδινό χωριό που ζούσαν πριν – δούλευαν σε ορυχεία χαλκού και περνούσαν καλά – οι Τούρκοι τους έκαναν τη ζωή δύσκολη, εγκαταστάθηκαν στο ορεινό χωριό Κιζίκ για να μην τους ενοχλούν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Όταν ήρθαν εδώ, πώς τους φέρθηκαν οι άνθρωποι;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Δεν τους φέρθηκαν καλά, γιατί φοβόντουσαν μήπως τους κλέψουν τα χωράφια, τα σπίτια και ό,τι άλλο είχαν.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς αποφάσισαν να έρθουν στο Ριζό;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Επειδή εδώ ζούσαν κάποιοι Τούρκοι που είχαν φύγει και έτσι εγκαταστάθηκαν προσωρινά εδώ.

ΕΡΩΤΗΣΗ: Δυσκολεύτηκαν να βρουν δουλειά εδώ;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι, άρχισαν να καλλιεργούν τη γη με λαχανικά και φρούτα με τα λίγα λεφτά που

είχαν φέρει.

Φαντίδου Δήμητρα (ΣΤ΄ Τάξη)

Β΄ ΤΑΞΗ
«ΛΕΩ ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ»

«Μαμά, ευχαριστώ»
Χαρατσίδης Ανέστης

* * *

«Ευχαριστώ, μαμά, γιατί μ' αγαπάς»
Θεοδώρου Παναγιώτης

* * *

«Μάγδα, αδελφή μου, σ' ευχαριστώ που μ' αγαπάς τόσο πολύ»

Σμερτσίδου Ευθυμία

* * *

«Ευχαριστώ, μπαμπά, γιατί με αγαπάς και είμαι ευτυχισμένη»

Βασιλείου Καλλιόπη

* * *

«Γιαγιά μου και παππού μου, σας ευχαριστώ πολύ για το παιχνίδι»

Φενερίδης Δημήτρης

* * *

«Ευχαριστώ που μ' έχεις φίλο, Γιώργο»

Φαντίδης Ιωακείμ

* * *

«Μπαμπά μου, ευχαριστώ που με αγαπάς»

Απόστολος Παπαθεοδώρου

* * *

«Μαμά, ευχαριστώ που με αγαπάς»

Χαρατσίδου Σοφία

* * *

«Ευχαριστώ, γιαγιά και παππού, που μου φέρνετε δώρα»

Παπουτσή Γιώργος

* * *

«Ευχαριστώ, μπαμπά, για όλα. Σ' αγαπώ πολύ»

Παπαδόπουλος Βαγγέλης

* * *

«Αδερφέ μου, ευχαριστώ πολύ τόσα που κάνεις για μένα»

Γιώργος – Ραφαήλ Παπαδόπουλος

* * *

«Ευχαριστώ, μαμά και μπαμπά, που με φροντίζετε»

Παπαδόπουλος Λευτέρης

* * *

«Μπαμπά, σε ευχαριστώ που με φροντίζετε»

Σιδηροπούλου Ελισάβετ

* * *

«Ευχαριστώ, μαμά, που με φροντίζεις κάθε μέρα και μ' αγαπάς»

Φαντίδου Νεφέλη

* * *

«Μαμά, ευχαριστώ γιατί μ' αγαπάς»

Σιδηρόπουλος Μανώλης

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ:

«Έβαλε νερό στο κρασί του»

Το ανέρωτο κρασί, «ο άκρατος οίνος», όπως λεγόταν στην αρχαιότητα, οδηγεί πιο γρήγορα στη μέθη και στην παρορμητικότητα. Άνθρωποι που δεν είναι ιδιαίτερα τολμηροί ή γενναίοι, προβαίνουν σε παράτολμες πράξεις μετά την κατανάλωση κάποιας ποσότητας κρασιού. Το ανέρωτο κρασί ήταν βαρβαρική συνήθεια και οι αρχαίοι Έλληνες πίστευαν ότι οδηγούσε στην τρέλα. Για το λόγο αυτό το αναμείγνυαν με πολύ νερό, σε αναλογία ένα προς πέντε. Η συνήθεια αυτή τους έδινε τη δυνατότητα να απολαμβάνουν τη γεύση του για περισσότερη ώρα, διατηρώντας τη νηφαλιότητά τους. Το πλεονέκτημα του νερωμένου κρασιού οδήγησε το λαό να διατυπώσει τη φράση «έβαλε νερό στο κρασί του», για να δηλώσει πως κάποιος έδειξε συμβιβαστική διάθεση, κάνοντας υποχωρήσεις πάνω σε συγκεκριμένο θέμα, πράγμα που δε θα ήταν εφικτό, αν βρισκόταν υπό την επήρεια άκρατου οίνου.

* * *

(Από το βιβλίο της Γιολάντας Τσορώνη – Γεωργιάδη «Γιατί το λέμε έτσι...»)

Αθανασιάδου Κορίνα, Κελεσίδης Αντώνης (ΣΤ΄ Τάξη)

«Ξύλο με μουσική ή ξύλο μετά μουσικής»

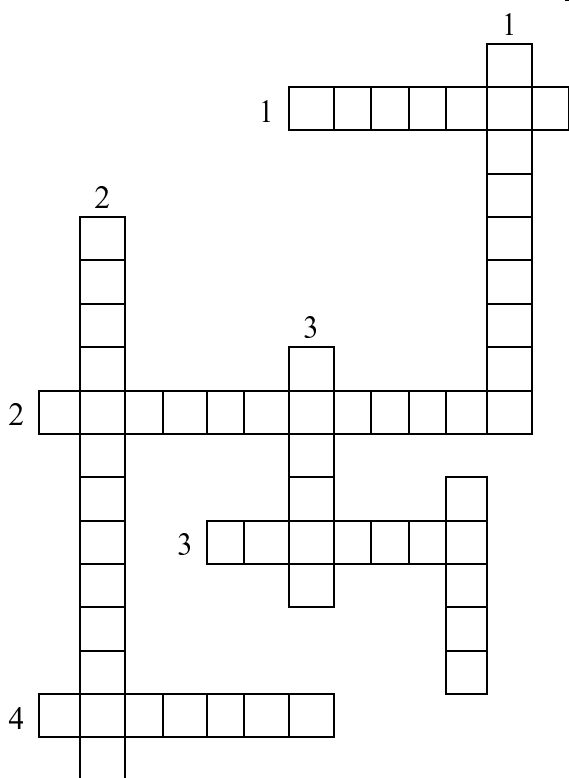
Ο Αλή Πασάς των Ιωαννίνων, κατά τη διάρκεια της Τουρκοκρατίας, αλλά και άλλοι φορείς εξουσίας αργότερα, που ήταν αρμόδιοι για την καταστολή του εγκλήματος και κάθε παράνομης πράξης, διέταζαν τις περισσότερες φορές να παίζει μουσική, όταν βασάνιζαν κάποιον, ώστε οι σπαραξικάρδιες φωνές του βασανιζόμενου που σφάδαζε από τους πόνους, να υπερκαλύπτονται από τους δυνατούς ήχους των κρουστών. Στην παλιά Αθήνα της νεότερης Ελλάδας, εξάλλου, όταν στα καφωδεία – τα καφέ σαντάν και τα καφέ αμάν – γίνονταν καβγάδες, έπεφτε πολύ ξύλο και, για να καλύπτεται η φασαρία οι καταστηματαρχές διέταζαν τους μουσικούς να παίζουν δυνατά.. Έτσι, η φράση ξύλο με μουσική ή ξύλο μετά μουσικής έλκει την καταγωγή της από τα χρόνια της Τουρκοκρατίας αλλά και από τις συνήθειες του προηγούμενου αιώνα. Λέγεται δε στις μέρες μας, για να δηλώσει τον ανελέητο ξυλοδαρμό.

**ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΕ ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ 15 ΜΑΡΚΕΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ**

Γ	Θ	Ν	Ρ	Χ	Φ	Η	Ν	Ω	Μ	Κ	
Ζ	Π	Ι	Φ	Ψ	Ρ	Ι	Θ	Κ	Π	Σ	Ρ
Κ	Ο	Σ	Ω	Φ	Ζ	Σ	Ω	Γ	Ι	Κ	Ε
Α	Ι	Σ	Ε	Β	Ρ	Ο	Λ	Ε	Τ	Κ	Η
Π	Θ	Α	Κ	Π	Ο	Υ	Φ	Λ	Ν	Θ	
Υ	Ζ	Ν	Μ	Κ	Φ	Ο	Ρ	Ν	Τ	Ι	Μ
Ω	Η	Χ	Ζ	Θ	Ε	Ρ	Ε	Ν	Ο	Η	Ν
Μ	Ο	Υ	Κ	Μ	Ρ	Σ	Φ	Υ	Γ	Υ	Λ
Υ	Ο	Λ	Ο	Π	Α	Ε	Δ	Ω	Ι	Ρ	Π
Λ	Π	Α	Ρ	Ω	Ρ	Ψ	Τ	Χ	Ο	Ξ	Ο
Ι	Σ	Μ	Β	Λ	Ι	Α	Ε	Γ	Τ	Ζ	Ο
Ρ	Μ	Π	Ε	Ε	Μ	Β	Ε	Ζ	Α	Γ	Σ
Η	Ε	Ο	Τ	Τ	Η	Ο	Θ	Α	Π	Π	Υ
Ζ	Ρ	Ρ	Ρ	Σ	Ι	Λ	Κ	Ψ	Σ	Χ	Ζ
Θ	Σ	Γ	Π	Ρ	Κ	Β	Χ	Ο	Ν	Τ	Α
Ω	Ε	Κ	Γ	Ο	Ο	Ο	Ι	Π	Ζ	Ι	Ο
Λ	Ν	Ι	Λ	Λ	Π	Ξ	Η	Ε	Θ	Π	Υ
Ο	Τ	Ν	Ο	Ζ	Κ	Ο	Π	Λ	Γ	Σ	Ν
Σ	Ε	Ι	Η	Θ	Π	Β	Ο	Ρ	Μ	Ω	Τ
Χ	Ζ	Ο	Α	Ι	Σ	Η	Α	Λ	Υ	Κ	Ι

Παπαδόπουλος Θεοδωρής, Ταρπάνης Γιάννης (ΣΤ΄ Τάξης)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Λέω καλά λόγια για κάποιον ή για κάτι.
2. Αυτός που εξερευνά άγνωστες θάλασσες.
3. Στενό θαλασσινό πέρασμα που χωρίζει δύο στεριές.
4. Ποινή που επιβάλλεται σε κάποιον που έχει κάνει μια ανεπίτρεπτη πράξη.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Αυτός που έχει αρκετό χώρο.
2. Είδος αγωνίσματος δρόμου.
3. Μικρό ιστιοφόρο για αγώνες και ταξίδια αναψυχής.
4. Γεωργικό εργαλείο για σκάψιμο.

**Αθανasiάδου Κορίνα,
Ανδρεάδου Βερόνικα, Καρυπίδου Ελένη,
Σελίδου Στεφανία (ΣΤ΄ Τάξη)**

Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΑ ΤΩΝ ΘΕΟΦΑΝΙΩΝ

Δημιουργός και κυβερνήτης του σύμπαντος.
 Χριστιανικός τόπος λατρείας του Θεού.
 Εκεί βρίσκεται ο Χριστός.
 Γιορτάζει και αυτός τα Θεοφάνια.
 Εκκλησιαστικός τίτλος.
 Αυτός που μόλις βαφτίστηκε.
 Συνώνυμο: κληρικός.
 Ο προϊστάμενος των επισκόπων της περιοχής.
Παπαδοπούλου Νένα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

Μ	Ρ	Σ	Ο	Υ	Η	Κ
Ο	Π	Μ	Ν	Ρ	Ο	Η

Σ	Ζ	Ε	Λ	Ο	Ρ	Μ	Ι
Ι	Ι	Σ	Σ	Ν	Α	Τ	

.....
Ηλιάδου Βαρβάρα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

- Έχω τρομερό κρυολόγημα. Στην αρχή με χτύπησε στο κεφάλι. Ύστερα κατέβηκε στο λαιμό μου. Τώρα έχει φτάσει στο στήθος μου. Τι με συμβουλεύεις να κάνω;
 - Να περιμένεις να βγει από τα πόδια σου!

* * *

- Για να βρούμε το ζητούμενο, τι πράξη κάνουμε Κωστάκη;
 ΚΩΣΤΑΚΗΣ: Περπατάμε σκυφοί και ψάχνουμε.

Κελεσίδης Αντώνης (ΣΤ΄ Τάξη)

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Ας με λένε προεδρίνα κι ας ψοφάω από την πείνα»

Μερικοί προτιμούν τα μεγαλεία και τις τιμές, ακόμα κι αν στερούνται τα βασικά.

* * *

«Δείξε μου τη συντροφιά σου να σου πω την ανθρωπιά σου»

Το κοινωνικό περιβάλλον και οι συναναστροφές επηρεάζουν αποφασιστικά το χαρακτήρα του ανθρώπου.

Παρασκευαΐδου Λαζαρίνα, Σιδηροπούλου Βάσω (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Χωρίς να σε κόψω
 σε κάνω διπλό.
 Τι είναι;
 (Σιλωφεδθρα Ο)

Γυρίζει τριγυρίζει
 στη γωνιά πάει και καθίζει.
 Τι είναι;
 (πιλοκο Η)

Σεμερτσίδου Χρυσούλα, Φαντίδου Δήμητρα, Φαντίδης Ραφαήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ 103

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ 15 ΛΕΞΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΝ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ: (ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ) ΣΤΟΛΙΔΙΑ, ΚΑΛΑΝΤΑ, ΜΕΛΟΜΑΚΑΡΟΝΑ (ΚΑΘΕΤΑ) ΜΠΑΚΛΑΒΑΣ, ΔΕΝΤΡΟ, ΚΑΣΤΑΝΑ, ΧΙΟΝΑΝΘΡΩΠΟΣ, ΔΙΠΛΕΣ, ΔΩΡΑ, ΤΡΙΓΩΝΟ, ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΔΕΣ, ΧΟΥΡΜΑΔΕΣ, ΦΩΤΑΚΙΑ, ΚΑΝΤΑΪΦ, ΤΡΟΥΦΑΚΙΑ
ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ: (ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ) 1. ΜΑΚΑΡΟΝΙ 2. ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ 3. ΤΡΑΓΩΔΙΑ 4. ΣΕΙΣΜΟΣ (ΚΑΘΕΤΑ) 1. ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΕΙΟ 2. ΑΝΤΙΚΛΕΙΔΙ 3. ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ 4. ΚΑΛΤΣΑ
Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΑ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ ΧΡΟΝΙΑΣ: ΚΟΥΡΑΜΠΙΕΣ, ΑΓΓΕΛΟΣ, ΛΑΧΕΙΟ, ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΑ, ΧΙΟΝΙ, ΡΟΔΙ, ΟΡΩΔ (ΔΩΡΟ), ΝΕΟΣ, ΙΧΝΗ, ΑΧΝΗ
ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ: ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ, ΒΑΣΙΛΟΠΙΤΑ

